

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segédszerkesztő:

Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

II. KERÜLET, FŐ-UTCA 71. SZÁM.

Postatakarékpénztári

csekk száma:

25.342.

Megjelenik:

minden hónap 1-én és 15-én

Telefon: 153-079.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

Egy jegyzőkönyvről.

Levelt kaptunk s benne egy jegyzőkönyvet, melyben többek között ezeket olvashatjuk:

„A főjegyző jelenti, hogy X. Y. m. kir. csendőr főtörzsőrmestert, aki az itteni csendőrségnek hét éven át volt parancsnoka, felettes parancsnoksága B. községbe helyezte át. Előadja, hogy az őrsparancsnok eltávozásakor a község előljáróságának és a képviselőtestületnek hálás köszönetét tolmácsolta, amiért itteni működése alatt őt felelősségteljes munkájában segítette és támogatta. Amidőn a főjegyző erről jelentést tesz, reámutat X. Y. főtörzsőrmester érdemeire, aki hét évi őrsparancsnoki szolgálata alatt a közrend és közbiztonság érdekében olyan eredményesen működött, hogy a község egész társadalmának megbecsülését kiérdemelte. Eltávozását sajnálattal vettük tudomásul. Törekvő, komoly, rendkívül fegyelmezett és fegyelmet tartó őrsparancsnokot vesztettünk benne, aki mindenkor és mindenkivel szemben megtalálta az intézkedésnek azt a módját, mellyel a rábízott célt, a közbiztonság fenntartását el lehetett érni. A főjegyző az előljáróság nevében javasolja, hogy a képviselőtestület X. Y. főtörzsőrmesternek a köz-, személy- és vagyonbiztonság érdekében kifejtett fáradozásáért köszönetét fejezze ki s az új állomáshelyén kifejtendő munkásságához is sok sikert kívánjon.“

Érdemesnek tartottuk bemutatni bajtársainknak ezt a jegyzőkönyvet, mert több ez, mint egyszerű búcsúztató. A hivatalos község szól ebben a jó csendőrhöz, igaz és mélyről jövő szavakban. Míg ezek a szavak eljutottak odáig, hogy hivatalos köntöst öltsenek, a szívekben melegedtek, a csendőr tudását, hűségét és bátorságát próbára tevő hét hosszú esztendő sok nehéz helyzetében. Az útját ennek a hét csendőri évnek kilométerek ezrei, bajból kíségetett emberek tömege és — sutba dobott magánügyek sokasága jelzik.

De mindez csak egyszerű kötelesség, amit teljesíteni becsület dolga. Más az, amiért ezt a jegyzőkönyvet ide állítottuk az élre. Belőle az őrs és a községi előljáróság — az állami élet eme két elsővonalbeli, vagy mondjuk úgy: alap-sejtjének — egészséges együttműködése bontakozik ki. S ami már nem kaphatott helyet a jegyzőkönyvben, azt

mi folytathatjuk: ahol ilyen jelentést terjeszthet a közgyűlés elé a főjegyző, ott nemcsak a közbiztonság áll szilárd alapokon, hanem kiváló a közigazgatás is, mert egyik folyik a másikból s egyik nem lehet meg a másik nélkül. Hiábavaló az egyik fél jóigyekezete, ha a másik nem áll szorosan melléje, mert kettőnek kimért, egymást kiegészítő s csak együtt végezhető munkát nem végezhet egy.

Ma mindennaposak azok a gondok, melyek egy asztalhoz ültetik a közigazgatásért felelős vezetőket a csendőrpáncsnokokkal, de a közös tennivalók és gondok mindig is egymásra utalták őket. Az időnkénti közvetlen érintkezés s csak néhány közvetlenül váltott szó is jó időre eligazította a dolgokat és pótolta a kétszeres munkát, de féleredményt jelentő írásbeliséget.

Ki tehetné meg felelőssége tudatában, hogy hátat fordítson a segítő kéznek és kihasználatlanul hagyja a lehetőségek egész sorát, amikor ez a segítség magától adódik, csak éppen fel kell ismerni azt, hogy közös érdekeket csak közösen, kéz a kézben lehet eredményesen szolgálni! Nem is kell más hozzá, csak kölcsönös megbecsülés és bizalom; az a lélek, amely a jegyzőkönyvből felénk árad.

Nyugodtan mondhatjuk, hogy ezt a kézfogást sehol sem mulasztjuk el, vállvetve dolgoznak mindenütt őrsparancsnokok és jegyzők, főszolgabírák és szárnyparancsnokok és így tovább. Példás megértés és jóviszony kapcsolja össze a közigazgatást és a bíróságokat parancsnokságainkkal. Éppen azért olyan feltűnő, ha kivétel akad s valahol megbomlik az egyetértés. Többféle oka lehet ennek, de legyen akármi is, az okot mindig sürgősen meg kell keresni és kizárni, mielőtt még kárát látna a szolgálat. És ebben elsősorban magunk felé kell néznünk: a hiba akárhányszor abban van, hogy a fiatal, tapasztalatlan parancsnok hatáskörének helytelen értékelése miatt nem találja meg a helyes utat s közben ki-robbannak az ellentétek. Köztudomású azonban az is, hogy a jóviszony megteremtésében és fenntartásában döntő szerepe van az érintkezés módjának és hangjának is. Minden hiábavaló, ha az előzékenység és udvariasság nem talál viszonzásra, vagy követelés, esetleg éppen parancs hangzik el ott, ahol csak kérdésnek, útbaigazításnak van helye. Persze, a túlzott érzékenykedés rossz tanácsadó itt is, ezért elsősorban ezt a főbűnöst kell kivégezni.

Elbúcsúztatott bajtársunkat nem gyötörték ilyen kérdések, ő, száz meg száz hasonló társával egyetemben megtalálta az egyedül helyes utat s el is érte azt a célt, melyet minden csendőrnek el kell érnie.

Lovardatartás az Őrsön.

Írta: SÜRÉNYI ISTVÁN százados.

A lovas csendőrök és a csendőrlovak alapkiképzésüket a lovas tanszázadoknál kapják. Onnan kerülnek ki az Őrsökre, ahol a lovas összeforrvá lovával, teljesíti csendőri hivatását.

Mielőtt a tulajdonképpeni tárgyra, a helyes lovardai munka felépítésére és a lovarda megtartására térnék, szükségesnek tartom, hogy a lovas és ló közötti kapcsolatról is szóljak, mert a lovas-szolgálat eredményessége jórészt ezen alapszik.

A lovas katonának meghitt bajtársa a ló. Az igazi lovas a lovában nem lélektelen közlekedési eszközt lát, hanem társat, amelyik érez, lát és hall, érzékeli az időjárás viszonyosságait, gazdájával együtt megérezik, megsomjazik s még a hangulata is váltakozik. Ezt kell elsősorban is figyelembe vennie a lovasnak, hogy az egymáshoz való bizalmat és ragaszkodást biztosítsa, s ezzel megteremtse azt az alapot, amelyre biztosan lehet építeni.

A másik alap, hogy a lovas csendőrnek nem csak úgy-ahogy, hanem jól kell lovagolni tudni. Csak a jól és helyesen lovagolt ló készséges és engedelmes és figyel állandóan a lovasára. A rosszul és helytelenül lovagolt lóban a sok kellemetlen érzés folytán csak az ellenszegülés s a rosszindulat fejlődik ki. Ilyen tulajdonságok pedig a katona lónál egyáltalán nem kívánatosak. Azt mondhatjuk tehát, hogy ha jó a lovas, jó a ló és fordítva. A jó lovas fogalmát nem

csak a lovaglásbeli jártasság és tudás meríti ki, hanem a ló iránti meleg szív, a róla való gondoskodás, szerelvényének kifogástalan és tiszta állapotban tartása és a gondoskodás sok más megnyilvánulása. Ezek segítségével a lovas mind szorosabban fűzi magához a lovát, mert jó bánásmóddal, rossz tulajdonságokkal bíró lovat is kezessé lehet tenni, mint ahogyan helytelen, durva bánásmóddal jó lovat el lehet rontani!

Ezekután nézzük meg, hogy mi a célja a lovardai munkának. Amint már említettem, lovas és ló a tanszázadoknál kapja meg az alapot, az Őrsökon pedig a tovább fegyelmzés, a lovagolni tudás, illetőleg az idomítotttság fokának felszínén tartása és fejlesztése következik a helyesen és rendszerre felépített lovardai munkában.

Ne gondolja senki, hogy a tanszázadoknál nyert alap akár lovasnak, akár lónak egész további szolgálati idejére elég. A megszerzett tudás pedig csak akkor fejlődik, sőt az elért színvonalon is csak akkor tartható, ha állandóan gyakoroljuk, fejlesztjük. Ellenkező esetben csak visszaesésről lehet szó.

Tehát komolyan vett, rendszerre felépített lovardai munkára van szükség az Őrsökon!

Mindenekelőtt az annyira közkedvelt „lejárta-tást” kell szóvátennem.

Ez az úgynevezett „lejárta-tás” a cél elérésében nem sok haszonnal jár, mert nem egyéb, mint az élettani „pihenség” fokának levezetése, más szóval a pihenés következtében felhalmozódott erőtartalék-

Jani, a csirkefogó — uriember.

Írta: AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

Jani gyerek közismert csirkefogó volt, de ettől eltekintve — uriember.

Tudom, hogy erre a furcsa megállapításra a logika tanára felszisszenne, mintha gombostűbe ült volna, de azért csak várjon egy kicsit azzal a szekundával!

Előljáróban bemutatom Janit. A bemutató — elismerem —, inkább a csirkefogói mivoltot domborítja ki, mint az uriemberit. Mert Jani — az özvegy viciné egyetlen, nagyreményű csemetéje —, kövérkés, szeplős, borzas kamasz, mindig álmos, beragadt szemekkel. Járása semmivel sem sikkesebb, mint Jónásé az Állatkertben. Szerencsére nem sokat jár. Napközben ott heverészik a szűk vicilakásban s a plafont bámulja, míg a terebélyes viciné szuszogva-maszogva sikálja a lépcsőket. Eszébe se jut, hogy mégis csak illenék a mamát egy-két vödör vízzel megsegíteni...

— Kutya egy mesterség ez vicinén! — sajnálkozik rajta Kovács könyvelő úr a lépcsőn lefelé menet. A viciné nyögve felemelkedik.

— Az bizony, jól mondja a nagyságos úr! De hát mit csináljak? Tessen elhinni, csak a lakásért csinálom, meg a Janikáért!

— Hát az a csirkefogó, miért nem segít magának? Miért engedi, hogy egész nap a napot lopja az a nagy, erős fickó! — mérgelődik Kovács úr.

— Ne tessék bántani szegénykét, nem olyan erős az, mint amilyennek kinéz! Gyerekkorában felülte egy biciklistát. — Isten fordítsa fel, ahun egy van! — azóta fájlalja az oldalát.

Kovács úr nem akarja tovább sérteni a mámi érzékenységét s fejcsóválva tovább megy. Ebben a percben elnyújtott kiáltás hangzik fel a földszintről:

— Ma-mii! Ma-mii!

— Felébredt a lelkecském, kéri az ozsonnyakávéját! — törülközik meg a feltűrt szoknyája szélebe a vicimama. — Menyek má no! — hajlik át a korláton, mikor megint felhallatszik a mélyből a türelmetlen, követelőző hang.

— Micsoda egy csibész! — dühöng magában Kovács úr, miközben kifordul a kapun — Ez se fog vízszintesen elpatkolni!

Jani lehörpintvén egy bögre — tejjel csak éppen, hogy megkeresztelt —, feketekávé, markában egy jókora kenyérdarabbal máris iszkol a Népliget felé. Ott ilyenkor már együtt van a jeles baráti társaság s a járó-kelők szemrehányó és csodálkozó pillantásaitól mit se zavartatva magukat, mindenféle kölykes mulatsággal töltik az időt. Rendszerint gomboznak, vagy rongylabdát rugdosnak óraszámra, jobban mondva csak addig, amíg meg nem jelenik a színen Bivaly, akit nem közönséges ereje miatt illetnek a többiek ezzel a megtisztelő jelzővel.

Bivaly ugyanis — a bandavezér —, nem szereti az ilyen limonádé-szórakozást. Csak az az igazi mulatság, amely „műhiba” esetén a rendőri fogdában, vagy a Markó-utcában végződhetik. Éppen az! Nem szabad műhibát elkövetni! Teszem: alaposan körül kell nézni, hogy nincs-e „hekus” a közelben, amikor a pályaudvar környékén ödöngve megszólítja az ember a nagy batyuval érkező s a nagyvárosi forgatagban riadtan megtorpanó falusi nénikét:

nak tisztán élettani szempontból felhasználása. De ha már dolgoztatjuk a lovat, miért ne használjuk fel ezt a lovas tudásának és a ló idomítottsági fokának fejlesztésére?

A „lejártatás“ lélektelen munka, mely magában rejti azt a szándékot is, hogy minél előbb túl essünk a lovasokkal és lovakkal való foglalkozáson. Hogy mit jelent ez, azt mindnyájan tudjuk.

A „lejártatással“ egyenértékű, sőt sokszor még rosszabb a lélektelenül végzett és megtartott lovardai munka, amikor gépszerűen röpködnek a rosszul és legtöbbször rossz időben adott vezényszavak, de hogy a végrehajtás a lovas és a ló részéről jó-e, avagy rossz, az már másodrendű kérdés. Ily esetben jobb, ha a ló bent marad az istállóban, mert az ilyen munka többet árt, mint használ.

Lovardai munkánál oktatónak és lovasnak „ott“ kell lenniök szívvel-lélekkel, figyelmük legmesszebbmenő összpontosításával s ha így van, elemükben vannak a lovak is.

Minden sporthoz a fizikai munkán kívül szellemi tevékenységre is szükség van. Fokozottabb mértékben vonatkozik ez a lovaglásra, ahol a lovasnak nem csak a saját fizikuma felett kell, hogy rendelkezék, hanem a magáén kívül egy nálánál szellemileg lényegesen alacsonyabb színvonalon mozgó, de izomerő tekintetében tetemesen magasabb fokón álló élőlény, a ló felett is. Ha valahol, úgy a lovaglásnál érvényesíthető igazán az a közmondás, hogy: „Többet ésszel, mint erővel.“ Mert ha a jó lovagolni

1500 kilométerre az otthonától.

tudás kizárólag a lovas testi erején múlna, akkor minden mészáros legényből, szénhordó vagy zsákoló munkából rövid idő alatt kiváló lovast lehetne faragni.

Hogy a lovasnak szellemileg mennyire ott kell lennie a munkánál, könnyen megmagyarázható.

A lovas segítségekkel érteti meg magát lovával. Nevezetesen, kezeivel a szár útján, lábszáraival a ló oldalára a hevederen vagy a heveder mögött alkalmazott nyomással vagy ütéssel, testsúlyával ülőcsont-

— Hova, hova nénikém? — érdeklődik ilyenkor Bivaly nyájasan — látom, nehéz a csomagja...

— Mink majd segítünk! Hova szállítsuk a podgyászát asszonyosság? — tolakszik a mi Janink is.

— Jaj be jök maguk lelkeim! — áradozik a fejkendős néni. — No, ha már ilyen szívesek... hogy is mondják? A budai kaszárnyában van a fiam...

— Áhá! Neki hozott valami jó hazait mamuskám? — nyel nagyot a nyápic, de annál éhesebb természetű Krumpholz. — Mi van a zsákban?

— Hát csak, ami a szegénységünkben kitelik lelkecském! Egy kis szalonna, sonka, meg egy sült liba, verthajú cipó... Ne éhezzék az árva!...

A banda tagjai összekacsintanak. Kész már a haditerv.

— A kaszárnya ide elég messze van, — mondja Bivaly. A nénike oda nem mehet el gyalog, így elfáradva. Burgonya! Te a villamoson elkíséred a nénit! Mi Janicsárral gyalog visszük a zsákot, mert ezt nem veszik fel a villamosra. De azért mi is ott leszünk, mire megérkeztek, mert a villamos nagyot kerül. No, egy-kettő! Telik az idő, még bezárják a kaszárnyát, ha nem sietünk!

A többi könnyű kitalálni. Bivaly és Jani már javában falatoztak a hazaiból s teli pofával röhögnek a kendős nénin, mire Krumpholz — kinek csak művészneve a Burgonya —, lihegve megérkezik. Elmondja a derék ifjú, hogy a nénitől elkérte a két villamosjegy árát azzal, hogy majd ő megváltja a jegyet s azután a „palit“ betuszkolta a zsúfolt kocsiába. Ő maga a legközelebbi megállónál lelépett, zsebében a hatvannyolc fillérrel.

Ilyen és hasonló szélhámosságokért Bivaly is, Krumpholz is már priusszal dicsekedhettek; Jani még eddig szerencsésen megúsza.

A fentiekből kitetszően a Jani csirkefogóságához semmi kétség sem fér. De, hogy lehet ő ezek után uriember is egy személyben? Valóban egy kissé talányos. De beszéljen helyettem az alábbi két eset, amelyek hősünket egészen más megvilágításban mutatják be, mint a lépcsőházi s főleg a pályaudvari história.

Ilyen először is az a bizonyos eset a Dávid úr kis cselédjével.

Itt előre kell bocsátanunk, hogy Jani odahaza a házban semmiféle disznóságot — mondjuk: elvből —, el nem követett. Igaz, hogy jót se, de rosszat se. Ügylátszik, mégis csak élt a lelke mélyén valami figyelem a mamával szemben s nem akarta a helyzetét lehetetlenné tenni. Vagy a lakást féltette? — nem tudom.

Elég az hozzá, hogy előre köszönt a lakóknak, nem szemtelenkedett a dézsatündérekkel, útbaigazította a kérdezősködőket s arról, hogy ő vérbeli csirkefogó, odahaza mit sem tudtak. Egyetlen hibájul mérhetetlen lustaságát rótták fel s Kovács úr is csak ezért, mérgében nevezte ki csirkefogónak, anélkül, hogy tudta volna, hogy mennyire a szeg fejére ütött.

No, de lássuk a kis cseléd esetét.

Egyik délután beállít Bivaly látogatóba Janiékhoz s a kapualjban összeütközik a Dávid úr kis cselédjével, akit három nappal azelőtt hagvott a házból az édesanyja, Kalász Nagy Péterné sűrű

jaí útján a ló gerincoszlopára gyakorolt nyomás fokozásával, csökkentésével, illetőleg egyik vagy másira való áthelyezésével.

Minden — a lótól megkivánt — megnyilvánulásnak, pl. a megindulásnak, megállásnak, vágatásnak, való beugratásnak stb. megvannak a segítségei. Ezek után már könnyű az idomítás fogalmát megérteni. Nem más ez, mint a különböző segítségeknek állandó ismétlése mindaddig, amíg a ló meg nem érti, hogy az egyes segítségekre mit kell csinálnia. Az idomítás fokozása pedig nem egyéb, mint az adandó segítségeknek állandó finomítása az előrehaladottság fokának megfelelően. Eddig még nem kell egyéb, mint türelem.

A ló nem gép, hanem élőlény, tehát van akarata is. Ennek folytán még a legmagasabb fokon belovagolt ló is kísérleteket fog tenni időnként arra, hogy kivonja magát lovasának befolyása alól, ami érthető is, hiszen bárki szívesebben mozog szabadon, mint teherrel.

Itt következik a lovas összpontosított figyelmének a jelentősége. Amikor a ló ki akarja vonni magát lovasának befolyása alól, ez mozgásbeli rendellenességben nyilvánul meg. Ezt a lovas „lovagló szerveivel”, kezével, lábszáraival, ülőcsontjaival érzi meg.

A lovasnak tehát nemcsak az elemi segítségekkel kell tisztában lennie, mint amilyen pl. az ügetésbe való megindulás, vágatás való beugratás, vagy a megállítás stb. segítségei, hanem azokkal az ellenrendszabályul szolgáló segítségekkel is, melyekkel a rendellenességek kiküszöbölhetők. Minél gyakorlottabb a lovas, annál inkább válnak ezek is — mint az

elemi segítségek — ösztönszerűvé, de ehhez sok gyakorlatra van szükség.

Ha az ellenrendszabályul szolgáló segítségek ösztönszerűvé váltak, ez nem jelenti azt, hogy a lovaglás azon túl már csak fizikai és ösztönszerű munka, mert minden ló adhat mozdulatában olyan újabb érzést, amellyel a lovas azideig még nem találkozott és ezt az új érzést szellemileg megint csak fel kell dolgozni és kiküszöbölésére az ellenrendszabályul szolgáló segítséget megkeresni.

Szóval: fej nélkül lovagolni nem lehet, aki ezt cselekszi, vagyis a ló adta érzéseket nem dolgozza szellemileg fel, az ész és mérlegelés nélkül dolgozik, az észnélküli munka jellegzetessége pedig a rángatás, az ok nélküli sarkantyúzás, a ló verése, egyszóval a durvaság. Ez pedig egyébire nem vezet, mint a ló rosszindulatára és fokozódó ellenszegülésére.

Ezek előrebocsátása után rátérek arra, hogy milyen legyen az őrön megtartott lovardai munka időkiszabata és felépítése.

Az időkiszabata általában 1, illetőleg 1 és 1/2 óra legyen, a munka felépítésénél pedig az alábbiakat tartsuk szem előtt. A csendőr lónál, mint általában a katona lónál elsőrendű követelmény a lendület és készséges előremenés.

Az őrbeli ló is tetemes időt tölt az istállóban, fal felé fordítva, megkötözve, tehát mozgási szabadságában alaposan korlátozva, minek következménye az, hogy az izmok bizonyos mértékben elpetyhüdnek, az ízületek megmerevednek. Ily állapotban kerülnek azután felnyergelve és a lovassal súlyosbítva a lovardába. Legelső tehát ennek az úgynevezett „istálló

könnyhullatások közepette. A viciné vállalta a tanyai liliomszál gondozását, holmi távoli atyafiság jussán.

Nem is lett volna semmi baj, ha Bivaly a véletlen összeütközéskor pardont nem kér s jólnevelt fővárosi gavallér módjára be nem mutatkozik. A kis cselédet természetesen elbűvölte az előkelő úri tempó s megengedte, hogy Bihari úr — ez volt a Bivaly rendes neve —, a legközelebbi kimenőjén elkísérje a Ligetbe, nehogy valami baja essék.

Vasárnap aztán Bivaly hódító eleganciával jelent meg a kapu előtt. Bricseszben, micisapkában s egy piros sálat viselt hanyagul a nyakán, mely látvány méltán megdobogtatta a Zsuzska szívét, mikor ringó szoknyácskáiban, kipirult hamvas arcával megjelent a kapuban.

Ebben a pillanatban sápadtan, de elszántan eléjük lépett Jani.

— Ez a lány a mamám gondjára van bízva, nem mehet veled lógni! — mondta rekedten. A kislány ijedten megállt, Bivaly pedig fülig veresedett.

— Hord el magad, amíg jól megy dolgod — mordult rá Janira s belekarolt a lányba. Jani azonban odaugrott s félrependerítette Zsuzskát.

Mit untassuk a kedves olvasót a hősi viadal leírásával? Elég az hozzá, hogy két perc múlva az egész ház összeszaladt a bömbölésre s a sikoltásra. A bömbölés a földön hempergő s egymást kézzel, lábbal, foggal agyusztáló párbajozóktól, a sikoltás a pusztá gyöngyétől eredt, aki kétségbeesve rohant fel a lépcsőn.

Mikor az egymásnak vadult két jó barátot egymásról lerángatták, egy vér volt mindakettő.

Jani jobban helyben volt hagyva, az igaz, két bordája is beszakadt, de Bivaly képe is ugyancsak ki volt hozva a divatból. Az egyik fülét majdnem — hogy a markában szállította haza.

A vicinéni csak este jött haza egyik barátjától, de már az utcán meghallotta a nagy eseményt. Jajgatva és átkozódva szaladt be a vicilakásba, ahol már vizeslepedőbe csavarva feküdt és nyöszörgött a ház hőse a szomszédasszonyok s a cselédlányok gondoskodásának szenvedő alanyaképpen.

Janinak ez a lovagias viselkedése természetesen nagy tekintélyt szerzett a házban, amiből a mamának is bőven kijutott. Sőt még az a megtiszteltetés is érte őket, hogy a szigorú erkölcsű Kovács könyvelő úr is benézett hozzájuk s cigarettával kínálta meg a beteget. Mégsem olyan haszontalan csirkefogó ez a Jani!...

Ezt a tételt különben — még a fenti gavalléros cselekedet előtt, — kétségbevonhatatlanul megállapította Schmidt úr a második emeletről. Schmidt úr nyugalmazott irodaigazgató volt és megrögzött agglegény. Máskülönben filozófiai író.

Schmidt úr nagyértékű filozófiai munkásságát egyelőre csak az íróasztala fiókja ismerte, mert még egyetlen elszánt újság sem akadt, amely teret adott volna elmefuttatásainak. De Schmidt úr nem azért volt filozófus, hogy ne tudja azt, hogy a nagy szellemeket csak az utókor szokta felfedezni.

Mostanában az volt a kedvenc időtöltése, hogy a ház minden lakóját filozófiai bonckés alá vette... Janiról — ismétlem, még a Bivallyal való párbaja előtt —, ezt írta a naplójába:

merevségnek" a feloldása, más szakkifejezéssel élve a lovak „bemelegítése“. Ez a bemelegítés mindig könnyű ügtesben történik, hogy a ló háta ne legyen mindjárt az első pillanattól kezdve teljesen megterhelve a lovas súlyával, mert ebben az esetben a merev ló még inkább merevít és mi sem természetesebb, hogy a feloldás annál később következik be.

A feloldással, bemelegítéssel egyidejűleg történik a lovak fokozatos lendületbe hozása is. A lendület rányomja a bélyegét a további munkára is, ezért igen fontos.

A pihent ló természetesen inkább kapható rendelkezésekre, ami ugrálásban nyilvánul meg leginkább. Ezért a bemelegítésnél a lovasnak az első pillanattól fogva résen kell lennie és az előremenést erélyes előrehajtással kell kiváltani a lóból, mert ha így tesz, mind ritkábban rakoncátlankodnak a pihent lovak. De leginkább az oktatónak kell résen lennie, hogy azokat a lovasokat, akiknek még nincs meg a kellő ütem-érzékük ahhoz, hogy megérezzék a ló lendületes vagy kevésbé lendületes haladását, azonnal figyelmeztessék az előrehajtásra. Vannak olyan lovak, melyeknél a pihentségből folyó rendelkezesség elrohanásban nyilvánul meg, ezeknél felvételekkel és engedésekkel addig kell a lovasnak dolgoznia, amíg a ló rendezetten, a megkívánt ütemben nem halad.

Kérdés, hogy mikor érkezik el az az idő, amikor a lovak feloldódtak, bemelegedtek és egyforma lendületbe jöttek? Amikor egyenkinti lovaglásnál meg van az elosztás, osztályban való lovaglásnál a 3 m-es

Hírvivő Szovjetföldön.

távkoz és az oktató látja a lovasok kezéről, hogy nyugodtan, szinte egyhelyben maradván vezetnek, akkor a lovak feloldódtak, merevségük felengedett, egyforma lendületbe jöttek. Az elosztásnak a megtartása, vagy bizonyos távközök tartása nagyon könnyű, ha a lovak elengedettek, vagyis alávetik magukat teljesen lovasuk akaratának s nem tartanak vissza és nem rohannak el.

Sokszor oka a visszatartásnak, vagy elrohanásnak a túl rövid szár is. Bemelegítésnél ügyeljünk arra, hogy a lovas olyan szármértéket igazítson, amellyel a ló nyújtotta nyak és fejtartás mellett a ló

„Derék jellem. Indokolás: aki sokat hever, az nyugodt természet. Aki nyugodt természet, az megfontolt. Aki megfontolt, az helyesen cselekszik. Aki helyesen cselekszik, az derék jellem. Tehát végeredményben: aki sokat hever, az derék jellem. Így tehát a vicigyerek derék jellem, mert sokat hever.“

Schmidt úr voltaképpen nem Janira, hanem önmagára applikálta ezt a meglepő filozófiai tételt, mert hiszen ő is reggeltől estig ágyán heverészve fújta a bodor-füstöt s hámozta ki abból nagyszerű gondolatait, melyek arra vannak hivatva, hogy a filozófiai fogalmakat egykor teljesen felforgassák. Minthogy azonban Jani se idegenkedett a lustálkodástól, ezt a felettébb hízog logikai megállapítást nagylelkűen rá is kiterjesztette.

Schmidt úr azonban következetes férfiú volt s elméleti tételeinek a gyakorlatban való kipróbálásától se riadt vissza.

Egy napon lekiabált a vicinéninek, hogy küldje fel hozzá a fiút.

Jani éppen akkor tápáskodott fel délutáni álmából s rosszkedvűen, álmosan kapaszkodott fel a második emeletre.

— Nézze fiam, — mondta nyájasan, — adja fel ezt a pénzt a postán. Tizenkilenc pengő. Ebből a huszasból visszajárna egy pengő, az a magáé!

Jani boldogan a nagy megtiszteltetéstől, a postára indult. Rossz sorsa azonban szembelátta vele Bivalyt s a sipista Balog Tónit. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a multkori kis incidens egyáltalában nem zavarta meg a Bivaly és Jani közti jó viszonyt, sőt azt még elmélyítette, egy kis elismerés alakulván ki Bivalyban a Jani körmeit és fogait illetőleg.

Mi sem természetesebb, minthogy Jani eldicsekedett a beléje helyezett nagy bizalommal s a hitelesség kedvéért a húspengőst is felmutatta. Balog Tóninak nyomban eszébe jutott, hogy születésnapja van s meginvitálta Janit, meg Bivalyt a „Három Egér“be egy pofa borra, megnyugtatóván Janit, hogy a pénzt később is feladhatja a főpostán.

A pohár borból „zsuga“ lett, a húspengősből pedig nyomasztó emlék. Jani zavaros fejjel ült egy sarokkővön, eddig épségben megőrzött, külön használatú „házipecsülete“ romjain s tűnődött, hogy mit csináljon.

Tény az, hogy Jani este nem jelentkezett Schmidt úrnál a csekkszelvénnyel, de még odahaza se, se másnap, se harmadnap, úgy, hogy a vicinén már az utolsó könnyeit is kiontotta s fásultan fogadta a részvétnyilvánításokat, melyekkel a szomszédasszonyok s a cselédányok elhalmozták. A Jani-legenda egyre nőtt, mikor már a rendőrség se találta s úgy eltűnt, mint a kámfor. Az egyik költői lelkű kis cseléd már ezt dudorászta tányérmosás közben:

„Megölték a Janit a húsz forintjáért.

A húsz forintjáért, szép göndör hajáért...“

Szóval Jani már a legjobb úton volt, hogy megbeli hős váljék belőle, mikor — a hét végefelé — a sarki fűszeresék Julisa nagy lelkendezve rohant be a vicinénhez:

— Láttam a Janit! Láttam a Janit!

Persze megint összefutott az egész ház s Julis nagy csoport érdeklődő előtt fulladozta el, hogy a nacságája a Várba küldte valami izenettel s hát Uram-Isten, mit látnak szemei: Jani egy épülő háznál dolgozik a kőművesek mellett! Éppen téglát dobált

szájával az érintkezést puhán fenn tudja tartani. A melegítés időtartama a lovak pihentségi fokához képest 10—20 perc között váltakozik. Adódhatnak körülmények, hogy a lovak ennyi idő alatt sem oldódnak fel, nyugtalankodnak, rendetlenkednek. Ebben az esetben folytassuk mindaddig könnyű ügésben — természetesen többször lépésbe való átmenetekkel — a melegítő munkát, és pedig mind két kézen, amíg a rend teljesen helyre nem áll és a feloldottság, egyforma lendület előbb ismertetett jelei nem mutatkoznak. Még ha az egész lovardai munkára szánt időt is így használjuk fel, akkor is többet használunk, mint hogyha félig feloldódott, nyugtalan lovakon bármi egyébhez kezdünk. Merev lovakon tanügetni vagy vágtázni hiba!

A melegítést végeztessük egyenkinti lovaglásban, hogy a lovasoknak meglegyen a kellő tere ahhoz, hogy a pihenség következtében esetleg rendetlenkedő lovukat a másik lovas zavarása nélkül rendezhessék. Ugyanis osztályban való melegítésnél a 3 méteres távközök mellett, rendetlenkedésből könnyen származhatnak rúgás, ami egyaránt érhet lovas és lovat is.

A bemelegítő munka után feltétlenül szükséges 2—3 percnyi pihenő, melynél teljes szárszabadságot adva a lónak, módot nyújtunk neki arra, hogy nyakával amilyen hosszan csak akar, kinyulhasson. Ha a ló teljes szárszabadság mellett elsietne, úgy a lovas fokozatosan rövidítse a szárákat a ló szájával való érintkezés felvételéig és rendezze lovát finom felvételekkel és engedésekkel. Azt a lovat pedig,

fel az állványra, mikor meglátta. Hívta is, hogy jöjjön haza az Istenért, mert az édesmamája már se él, se hal. Csak annyit felelt nagy mogorván:

— Majd, ha a húsz pengő együtt lesz!

Igy derült ki a végén, hogy Jani valóban úri ember is, nemcsak csirkefogó: nem hagyja a becsületén, — legalább is a házibecsületén — száradni a foltot. Azért a kis nimbuszért, amelyet a szomszédasszonyok, a cselédlányok s nem utolsó sorban a Schmidt úr filozófiája illesztettek borzas fejére, meghozta a tőle telhető legnagyobb áldozatot, mikor a nyakát egy hétre az annyira utált Munka igájába hajtotta...

Szombaton aztán Jani elcsigázva és lefogyva, de becsületében még jobban megnövekedve állott Schmidt úr elé, hogy az események töredelmes bevallása után a húszpengőst egy darabban neki visszanyujtsa. Külön bocsánatot kért azért, hogy nem tudta utólag se feladni a postán, mert a csekket elvesztette.

Nem hallgathatjuk el, hogy Schmidt urat a Janiról alkotott filozófiai tételének a gyakorlatban való illetén fényes beigazolódása annyira fellelkesítette, hogy nagylelkűségi rohamában Janinak akarta adni a húszpengőst. Mondjuk: mint filozófiai pályadíjat.

De Jani akkor már rohant lefelé a lépcsőn. Úgy érezte, hogy újabb csorba esnék nagynehezen helyrebillentett becsületén, ha elfogadná a jutalmat, azért, mert csirkefogó volt!

És azért, mert így gondolkozott, végérvényesen megállapítjuk róla mi is, hogy Jani csirkefogó ugyan, — de úriember is egyúttal!

amelyik hosszú száron hajlamos az ellustulásra, érelyesen előre kell hajtani. A „Pihenj!“ nem azt jelenti, hogy a ló a hosszú szár mellett — alig mászva — el is alhat. A lovardai munka alatt adott pihenő csak arra való a lónak, hogy teljes szárszabadság mellett természetes nyaktartást vehessen fel, kinyújtózkodhassék. Lépésének egyenletesnek, hosszúnak, azaz tértnyerőnek kell maradnia ekkor is. A szó szoros értelmében vett pihenésre, alvásra éppen elég ideje van az istállóban.

A „Pihenj!“ az oktatóra nem vonatkozik, mert neki akkor is figyelnie kell lovasait és lovait és amint a fenti rendelkezéseket észleli — amennyiben a lovas azokat nem érzékeli —, azonnal figyelmeztetnie kell, az oktátónak tehát minden hibát meg kell látnia és kijavíttatnia, de meg kell látnia a jót is s amikor helyén való, a dícséret sem maradhat el.

A lovas tartsa meg mindenkor, így pihenő alatt is a szabályos ülést, egyrészt, mert lovon ennél kényelmesebbet úgy sem találhat, másrészt, mert csak emellett képes minden pillanatban lovára helyes befolyást gyakorolni. Ne felejtjük el azt, hogy lovon minden pillanatban számolni kell valami rendelkezéssel és az a lovas, aki rendetlenül ül, könnyen megválhat a lovától. És legtöbbször akkor van, amikor a lovas legkevésbé számítt rá, gondolván, no most nyugodtan megy a ló, hát elengedem magamat. A lovasnak ezt a hanyagságát a ló rögtön megérzi és ki is használja. Tapasztalatból tudom, hogy újonc lovasok, vagy gyakorlatlan lovasok alatt a legnyugodtabb természetű ló is „megjátssza“ magát, érezvén, hogy lovasa még nincs otthon a nyeregben.

Befejezve a melegítés után adott pihenőt, következik a lovardai munka legfontosabb része: a „tornáztatás.“

Ha valamelyik testrészünket erősíteni, fejleszteni akarjuk, azt tornáztatjuk, hogy eredményt érjünk el.

Azt már említettem, hogy a lovas lovagolni tudásának fejlesztése mellett a ló idomítottasági fokának fenntartása és fejlesztése is a cél. Azt is említettem, hogy a katona lónál legfontosabb követelmény a készséges és lendületes előremenés.

A lendület a hátsó lábak helyes tevékenységének a folyománya, mert az előre lökő erőt a hátsó lábak izomzata fejti ki, tehát hogy lovunk lendületesen, készségesen menjen előre, ahhoz jó izomzatú, izületeiben jól és kiadósan hajló hátsó lábakra van

A Csendőrségi Lapok szerkesztőségében az alábbi könyvek kaphatók:

Próbacsendőrök tankönyve, 4.— P.

Tábori rendészeti szolgálat, 1 P 90 f + portó.

(A könyv bizalmas, csak ajánlottan küldhetjük.)

Ezenkívül:

A csendőrség 1943. évi elhelyezési térképe, 50 f.

Máshol nem kaphatók!

Rendelés a Csendőrségi Lapok 25.342. számú csekk-számlájára történő befizetéssel eszközölendő.

A Szervezeti és Szolgálati utasítás

kifogyott, ennek rendelését egyelőre mellőzni kérjük. Ha ismét kapható lesz, közöljük olvasóinkkal.

szüksége. Egyszóval az idomítás súlya a hátsó lábakon van.

Már most hogyan hajtjuk végre ezt a tornáztatást az izomzat fejlesztés és a fokozottabb izület-hajlítás szempontjából?

1. Minél fokozottabb jármódban lovagolunk, annál nagyobb a tovahaladás sebessége. Természetes tehát, hogy a hátsó lábaknak annál nagyobb izomerőt kell kifejteniök. Minden megindulás, vagy pedig egy kisebb sebességű jármódból nagyobb az átmenet, mindaddig, amíg a ló a megkívánt lendületbe jön, még fokozottabb izomtevékenységet kíván, de ugyanez a helyzet akkor is, amikor magasabb jármódból alacsonyabb jármódba megyünk át a lóval, mert itt viszont a lendület lefékezéséről van szó, amelyet a lónak ugyancsak a hátsó lábaival kell, jól maga alá lépve, végrehajtania. Ez szintén fokozottabb izomtevékenységgel jár.

A tornáztatás első időszakában lovagoltassunk sok átmenetet, de csak lépésből rövidített ügetésbe, rövidített ügetésből lépésbe, közbeiktatott megállásokkal. A megállásoknál nagy gondot kell fordítani arra, hogy a ló mindenkor mindnégy lábán, egyenletesen elosztott testsúllyal álljon, tehát ne maradjon ki egyik hátsó lábával sem és ne pihentesse egyiket sem, mert helyes, egyenes, imbolygás nélküli megindulás ismét csak akkor lehetséges, ha lovas és ló a helyes állás követelményeinek eleget tesz. Az oktató fordítson erre nagy figyelmet.

Ennél a munkánál a lovardára szánt időtartam első felében vagyunk még. Ezért hangsúlyozom, hogy csak lépésből rövidített ügetésbe és rövidített ügetésből lépésbe való átmeneteket lovagoltassunk és csak egyenes vonalon, mert a ló egyenes vonalon és az ügetés rövidített ütemében hordozza magát a legkönnyebben. Ha a lóval szemben a lovardai munkának ebben az első felében akár ügetés ütemet, akár az ügetésből fokozottabb jármódot követel-nénk, egész biztos merevségre, sőt ellenszegülésre vezetne és így a lovardai munka nem hogy eredményes, hanem egyenesen káros lenne, már a munka kezdetén.

Vizsgáljuk most az oktató szemével, hogy mikor érkezett el ennek a munkának az eredménye, mely után tovább mehetünk egy lépéssel.

Minél rugalmasabb, minél hajlítottabb az izületekben a hátsó lábak tevékenysége, a ló annál készségesebb és engedelmesebb lesz. Tehát, amikor a lovak lovasaik segítségére, mégpedig finom segítségére, a felvételeket jól maguk alá lépve — a megindulást elrohanás, vagy vizsatartás nélkül — hajtják végre, akkor a fent vázolt munkának az eredménye megvan. Mindaddig azonban, amíg csak egy pufogó csizma is verődik a ló oldalához indulásnál, ami a ló visszatartására mutat, vagy pedig felvételeknél erős felvevő szárségséget lát az oktató, ami elrohanásra mutat, egy lépéssel sem szabad tovább menni, mert egy rendetlenkedő ló a már elengedettet is visszaveti, mert a rossz példa sajnos a lovagnál is ragadós. Elv legyen, hogy mindaddig, amíg a lovardai munkának egy-egy mozzanata minden lovasnál és lónál a megkívánt eredményt el nem éri, addig továbbmenet nincs, még akkor sem, ha a lovaglásra szánt időtartamot teljes egészében azzal az egy mozzanattal töltjük el.

(Folytatjuk.)

Kormányzó Úr Ő Főméltósága 1943 június 12-én kelt legfelsőbb elhatározásával

nemes csatai Csatai Lajos vezérezredest honvédelmi miniszterré kinevezte.

Bűnügyi apróságok.

Irta: **OLCHVÁRY-MILVIUS ATTILA** ezredes.

A közelmúltban már megemlékeztem e cikkso-rozat keretében arról, hogy a fejsérültek vallomását mindig óvatossággal kell fogadni. Az agysérülések ugyanis az emlékezetben zavarokat idéznek elő s ezeknek a zavaroknak a törvényszerűségét nem ismerjük. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a súlyosabb fejsérülést szenvedők emlékezete teljesen szeszélyesen működik. Sokszor teljesen kihagy. Az is előfordul, hogy a sérülés előtti életére egyáltalán nem tud visszaemlékezni. Azt sem tudja, hogy kicsoda. Máskor az emlékezet kihagyása csak bizonyos időre terjed ki. Nem tudja, hogy mi történt vele, de az is előfordul, hogy a sérülést megelőző vagy követő bizonyos időre terjedőleg hagy ki az emlékezése. Sokszor — és ez talán a legveszedelmesebb — a sérült agy hézagos vagy meghamisított emlékképeket őriz meg. Mindig az a döntő, hogy a sérülés az agy milyen központját érintette. Az érintett központ egyáltalán nem, vagy rendellenesen működik. Emellett a nem érintett agyközpontok tökéletesen működnek tovább. Lehetséges tehát az, hogy pl. az agysérült számtantanár számtani tudásából és képességéből semmit sem veszített, de nevét nem

tudja megmondani, fogalma sincsen róla, hogy mikor került arra a helyre, ahol véletlenül megtalálták és elfelejtett pl. zongorázni, stb.

Néhai Hans Gross gráci egyetemi tanár, a tudományos kriminalisztika egyik úttörője jegyez fel erre művében több érdekes esetet. Ime:

Egy Obercombie nevű angol orvos lovaglás közben lebukott a lováról és eszméletét veszítette. Amidőn magához tért — mivel más orvos nem volt a közelben — saját maga számára felírta a szükséges gyógyszereket, szakszerűen meghatározta a kötözés módját, stb. Mindezt kifogástalanul és legszakszerűbben tette, azonban ugyanakkor teljesen megfélemedezett arról, hogy otthon felesége és gyermekei vannak és erre akkor sem jött rá, amidőn emlékezett.

Egy ember lezuhant. Fejsérülést szenvedett. Három napig eszméletlenül feküdt. Amidőn magához tért, szellemi képességei és emlékezete egyetlen kivétellel semmi csorbát sem mutatott. Minden tudása, képessége megmaradt, de azelőtt átlagon felül álló zenei képességeit teljes egészében elveszítette.

Egy vadásztársaság egyik tagja meredek sziklákba zuhant. Súlyos csonttöréseket és agysérüléseket szenvedett. Teljes héten át eszméletlenül hevert. Magához térése után kikérdezték. Kiderült, hogy az emlékezete a lezuhanásra és az azt megelőző másfél óra időtartamára teljesen kihagyott. Erre az időre nézve semmire sem emlékezett. A vadásztársaság a lezuhanás előtt mintegy félórával, egy lombos fa alá érkezett és annak árnyékában pihenőt tartott. A társaság tagjai tréfáltak és vadászélményeik elbeszélésével foglalkoztak. Minderre a sérült pontosan emlékezett. Attól kezdve azonban, amidőn a fát elhagyták (másfél óra múlva következett be a baleset) egészen addig, amíg a kórházban egy hét múlva magához nem tért, semmire sem emlékezett és erre vonatkozólag emlékezése többé vissza sem tért. — Érdekes ennél az, hogy a sérültnek az édesanyja, a kirándulásra indulás előtt, meglehetősen bonyolult üzenetet adott át a nagybátyja számára. Ez a nagybácsi a sérültet közvetlenül kórházba szállítás után meglátogatta. A sérült eszméletlenül feküdt, de egy pillanatra magához térve a nagybácsinak hibátlanul átadta az üzenetet és azután ismét eszméletlenségbe süllyedt.

Egy magasrangú tisztviselő vidéki kiszálláson volt. A kocsi lovai megbokrosodtak és a kocsit felborították. A tisztviselő kizuhant az útestre és eszméletét veszítette. Amidőn magához tért, felcihelődött és egyik közelben lakó földbirtokos barátja tanácsára ment. Odaérve bement az ebédlőbe és leült egy diványra. Barátja ott találta. Ebéd utáni idő volt. A földbirtokos a tisztviselővel elbeszélgetett. Csupán az tűnt fel neki, hogy a tisztviselő feje véres és hogy abban a hitben van, mintha aznap reggel óta már nála volna, ott reggelizett és ott is ebédelte volna. A feltett kérdésre a fején lévő sérülésre nem tudott semmi magyarázatot adni. A balesetre és az megelőző és követő időre nézve semmire sem emlékezett. Fogalma sem volt arról, hogy mikor, hogyan került és miért került barátja házába.

1893. évben Bajorország egyik kis városában egy Brunner nevű tanító házában ismeretlen tettes vagy tettesek rablógyilkosságot követtek el. A tanító

két gyermekét kapával agyonverték, feleségét és a cselédet a fejükre mért csapásokkal súlyosan megsebesítették. Mindketten napokig heverték eszméletlenül. A tanítónak — aki külön, félreeső szobában aludt, a rablótámadásnál semmi baja sem történt. A kikérdezés alkalmával — valószínűleg a súlyos csapás hatása alatt állván — olyan zavarosan viselkedett, hogy a tettség gyanújába került. A vizsgálóbíró a tanító feleségét — midőn az eszméletlenségéből magához tért, jegyzőkönyvileg kihallgatta. A szerencsétlen asszony csak annyit tudott előadni, hogy hajnalban felébredve azt észlelte, hogy az ágya nedves. Midőn látta, hogy a nedvesség vér, újból eszméletét veszítette és kikérdezésének időpontjáig nem emlékszik semmire. A vizsgálóbíró felszólította, hogy a vallomásáról felvett jegyzőkönyvet írja alá. Az asszony a jegyzőkönyvet a saját neve (Martha Brunner) helyett „Martha Guttenberger“ névvel írta alá. A vizsgálóbíró a hozzátartozóknál érdeklődött aziránt, hogy vajjon a „Guttenberger“ név a tanító feleségének leánykori neve-e? Azt a választ kapta, hogy nem. Erre a vizsgálóbíró igyekezett azt megállapítani, hogy a „Guttenberger“ név miféle vonatkozásban állhat a Brunner családdal, honnan juthatott ez a szerencsétlen, sérült asszony eszébe. Kiderült, hogy Guttenbergernek hívták a család cselédjének volt szeretőjét, akit a tanító rossz erkölcsi miatt kitiltott a házból. A vizsgálóbíró felkarolta ezt a nyomot és a rablógyilkos néhány napon belül ennek a Guttenbergernek a személyében került kézre.

Miért írta alá a tanító felesége a saját neve helyett a Guttenberger nevet? Mint később — midőn az asszony emlékezete visszatért — kiderült, az asszony támadóját a támadás pillanatában felismerte, de ezt agysérülése következtében elfelejtette, azonban nem egészen. A Guttenberger név valahogyan élesebben vésődött bele emlékezetébe, ha nem is tudta, hogy miért és így úgyszólván ösztönösen írta le ezt a nevet a sajátja helyett.

Jegyezzük meg mindezekből azt, hogy fejsérültek előadását mindig a legnagyobb óvatossággal kezeljük. Soha se vegyük biztosnak, megdönthetetlen ténynek. Ellenőrizzük mindig egyéb megállapításokkal, tanúkkal, tárgyi jellegű adatokkal a helytállóságát. Kétes esetekben a vallomás értékelése érdekében forduljunk orvoshoz.

*

Nagyon fontos az, hogy a helyszíni adatokból és egyéb körülményekből támpontokat igyekezzünk szerezni arra vonatkozólag, hogy a sértettet és a tettest milyen viszony fűzte egymáshoz. Ez világos, hiszen pl. már sokat nyertünk azzal is, ha sikerült megállapítanunk, hogy a tettes is az áldozat ismeretségi köréhez tartozott. Ilyen esetben a nyomozás munkája jóval könnyebb, mert a tettest bizonyos korlátolt számú emberek körében kell keresnünk. Weingart közöl erre néhány tanulságos esetet.

Egy tanárt meggyilkolva találtak a lakásán. A nyomozás megállapította, hogy a tanár zárkózott, bizalmatlan természetű ember volt, aki csak olyan látogatót engedett be a lakásába, akit először a lakása ajtaján alkalmazott kémlelő nyíláson keresztül alaposan szemügyre vett. Mivel az ajtó nem volt feltörve, a zár a hamis vagy álkulcs használatának

vitéz Szabadhegyi Ferenc
m. kir. vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelőjének
helyettese.

vitéz Temesvári Endre
m. kir. vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé
beosztott tábornok.

Pinczés Zoltán
m. kir. vezérőrnagy, a m. kir. csendőrség felügyelője mellé
beosztott tábornok.

nyomait sem mutatta és a lakásba való erőszakos behatolás más nyomai sem mutatkoztak, a gyilkosnak olyan embernek kellett lenni, akit a tanár ismert és önként engedett be a lakásába. A gyilkost a nyomozás folyamán valóban a tanár baráti körében találták meg.

Egy asszonyt a lakásán fejszével ismeretlen tettes meggyilkolt. Az asszonyt székben ülve találták meg, kezében tüvel és cérnával. Világos, hogy munka közben érte a halál. Mivel a sérülések nem hátulról való támadásra mutattak, a tettesnek olyan embernek kellett lennie, akit az asszony annyira jól ismert, hogy közeledtére munkáját sem hagyta abba. Így is volt.

Fiatl szabónőt meggyilkolva találtak a szobájában. Az asztalon teászedények, tea, kenyér és kolbász maradványok voltak. Az áldozat gyomrát a boncolás teljesen üresen találta, a teából, kenyérből, kolbászból ezekszerint nem evett. Ezekből tehát másnak kellett ennie, aki nála volt. A gyilkosnak. Ha viszont a gyilkost megvendégelte, annak hozzá közelebb álló valakinek kellett lenni. A padlón szivar hamut találtak. Ebből arra következtettek, hogy az ismeretlen vendég férfi volt. A varrónő gyilkosa a szerető személyében került kézre.

*

1910 novemberében Berlinben a Potsdamer Strasse egyik harmadik emeletén levő lakásban vasárnap az esti órákban eszméletlen állapotban, súlyos lövési sérülésekkel találták a lakás lakóit: egy fiatal szabómestert és feleségét. A házaspár 4 hónapos kis gyermeke ott sirdogált az eszméletlen szülők mellett az előszoba padlóján. A lakás fel volt forgatva, az ajtó fel volt törve. A nyomozás megindult. Megállapították, hogy a szabó és felesége kis gyermekükkel a szülőknél töltötték Berlin környékén a vasárnapot. Este vonaton tértek haza és tettenérték a lakásukat fosztogató betörőt, aki, hogy elmenekülhessen, mindkettőjüket leterítette egy-egy lövéssel. A lakásból néhány márka és egy női karkötő-óra tűnt el. E csekélységnek két emberélet volt az ára, mert az áldozatok a kórházban behaltak sérülésükbe anélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerték volna eszméletüket. A rablógyilkosra nézve a nyomozás kezdetén illetéknéppen semmiféle támpont nem állott rendelkezésre. Az áldozatok nem tudtak beszélni, a kikérdezett házbeliek közül pedig senki sem látta a tettest sem jönni, sem menekülni. A nyomozás ilyenképpen kilátástalannak látszott. Az emberek lelkébe nem lehet beleláttni. Hogyan lehet tehát egy több millió lakosú nagyváros ember rengetegéből a kettős gyilkost kiválasztani, kézrekeríteni? Ennek ellenére a gyilkos, egy 20 éves munkanélküli kertészlegény, 24 óra leforgása alatt a rendőrség őrizetében volt és beismerő vallomást tett. Hogyan történhetett ez? Csak alapos, módszeres nyomozómunkával. A rendőrség villámgyorsan felderítette a rablógyilkosságnak áldozatul esett házaspár életkörülményeit és viszonyait. Így többek között megállapították azokat a leányokat is, akik mint cselédek a szabónál szolgáltak. Ezek viszonyait és életkörülményeit is megállapítás tárgyává tették. E megállapítások valamennyiükkel szemben egy időben, párhuzamosan folytak. Az egyik cseléd-leánynak volt egy munkanélküli, nem jó hírű, kertészlegény rokona. Most már ezzel, viszonyaival és

életmódjával foglalkoztak részletesebben. Kiderült, hogy már huzamosabb idő óta a munkaközvetítő iroda körül tölti idejét, hogy munkához jusson. A munkaközvetítő hivatalnál lebzselő hasonló sorúak körében megejtett nyomozás során egy fiatal munkanélküli személyhez jutottak, aki a rendőrségnek elmondotta, hogy a kertészlegény őt, kb. egy héttel ezelőtt, arra akarta rávenni, hogy egy Potsdamer Strasse-beli szabó lakásába törjenek be, mert ott értékek vannak és a szabóék gyakran tartózkodnak vidéken. A kertészlegény azt is elmondotta, hogy tájékozottságát egy nő rokonától szerezte, aki a szabóéknál szolgált, mint háztartási alkalmazott. A kertészlegényt a rendőrség természetesen azonnal őrizetbe vette. Nem tudott alibit igazolni és megtalálták nála a bűnjeleket.

Olvasóimra bízom, hogy ebből az esetből a tanulságokat leszűrjék. A leírt eset maga helyett beszél és így a tanulságokra való rámutatást feleslegesnek tartom.

Lövési sérülések tanulsága a bűnügyi nyomozás szempontjából.

Írta: SCHRANZ DÉNES dr.,
kir. törvényszéki orvosszakértő.

A csendőrt gyakran állítja a nyomozás olyan helyzetek elé, melyekben sokirányú és alapos tudása sem elegendő ahhoz, hogy célhoz érjen. Ilyenkor szakértőt kell igénybe vennie, aki különleges tudásával segít a nyomozás munkájában. Ilyen szakértő bizonyos esetekben az orvos is, akinek munkaköréből ismertetek néhány tanulságos esetet.

A lövési sérüléseknek törvényszéki orvosi megítélése még az orvosnak is gyakran okoz nehézséget, aminek oka ezeknek a sérüléseknek sokféle változata. A sérülés alakjából levont következtetések könnyen terelődhetnek téves irányba, ha a vizsgáló ilyen vonatkozású felkészültsége hiányos vagy a vizsgálatot nem a kellő gonddal ejti meg. Alább néhány tanulságos lövési esetről számolok be, melyeket részben a budapesti törvényszéki orvostani intézetben, részben törvényszéki orvosi gyakorlatomban észleltem. Az első három ismertetendő esetben a bűnügyi gyakorlatban egyre ritkábban szereplő hosszúcsövű puskával történt az élet kioltása, mégpedig nagyjában egyforma erejű fegyverrel, mégis teljesen különböző sérülésekkel, bizonyoságul arra, hogy a különböző körülmények milyen befolyással vannak a löveredményre s mennyire eltérő lövési sérülésekhez vezethetnek. A többi esetekben a gyakrabban használt marok löfegyverekkel okozott elváltozásokról számolok be és pedig két olyan esetről, amelyben a löporszemcsék elhelyezkedéséből határozott következtetést lehetett levonni arra nézve, hogy a sértett a lövés pillanatában milyen helyzetben volt s egy másik esetről, amelyben a lövés oly szerencsésen érte a sértettet, hogy rövid idő alatt következmények nélkül meggyógyult.

Az I. számú esetben a lövedék a mellkas bal oldalán, a szegycsont bal szélénél hatolt be a testbe s a jobb lapocka felső részénél távozva, a szoba falába fúródott. A lövés a lemeztelenített testfelületre illesztett fegyverrel történt. Minthogy olyan

helyen hatolt be a lövedék, ahol a bőr az alapja fölött ki volt feszítve — t. i. a szegycsont felett —, a bemeneti nyílást 25×42 mm-es rendetlen szélű, csillagalakú anyagihiány jelezte (1. ábra), amelynek kör-

1. ábra.

nyezetében kevés füstcsapadék és nagyrészt elégett, beékelődött lőporszemcsék voltak láthatók. (A bemeneti nyílás mögötti tasak, a löcsatorna, a környező izomzat és a lágyrészek, valamint a megsérült szervek tüzetes megvizsgálása nem állt módomban, mert a holttest felboncolását a hatóság mellőzte.) Minthogy a lövedéket a szoba falából csak a fal felvételével lehetett volna eltávolítani, a falat pedig nem akartuk megrongálni, csupán a falban lévő löcsatornát vettük vizsgálat alá, ahonnan a lövedék acélköpönyegének szétszakadt darabkáját sikerült kipiszkálni. Ezeknek tüzetes megvizsgálása során kiderült, hogy egyik darabkán körkörös lik volt, ami azt bizonyította, hogy a cselekmény végrehajtása előtt a lövedék csúcsát lereszelték, s ezzel úgynevezett dum-dum golyóvá alakították, hogy hatása annál nagyobb legyen. Az illető tulajdonát képező lövedékek 9 mm-es, 19 mm hosszú, acélköpönyeges töltények voltak, amelyek nem csúcsban végződnek, hanem hegyes végük lecsapott, de ez a részük is acélköpönyeggel borított. Erről a lecsapott végről reszelték le a cselekmény elkövetése előtt a köpönyeget s így történt, hogy a köpönyeg

2. ábra.

és az ólommag szétvált, a köpönyeg szétszakadt darabkáit pedig külön lehetett megtalálni a fal löcsatornájában. A lövés kakasos, közepgyújtós, duplacsövű, huzagolt, 9 mm-es vadászfegyverrel történt, amellyel nagy vadra szoktak vadászni.

A II. számú esetben hasonló fegyver és töltény szerepelt, de a lövés nem odaillesztett fegyverrel és nem a csupasz testfelületre irányítva történt. A lövedék előbb vastag ruházaton haladt keresztül és baloldalt két borda között hatolt be a testbe. Ennek következtében, noha a lövés közvetlen közelből történt, a bemeneti nyílást kerek, beszáradóban lévő, barnás udvarral övezett 15×20 mm-es anyagihiány jelezte, amelyen berepedés nem mutatkozott (2. ábra), mert a lövedék lágyrészek között hatolt be, tehát olyan helyen, ahol a bőr az alapja fölött nem volt kifeszítve. A bemeneti nyílás alatt az izomzat körülírt élénkpiros színe gázok behatására engedett következtetni, amit az izomzathoz kiáztatott vérnek színeképelemző készülékkel történt vizsgálata is igazolt (CO jelenléte). A lövedéket a löcsatorna végében, a jobb lapockatájék bőre alatt, azt kidomborítva találtuk meg, teljesen eltorzult állapotban. Ebben az esetben is az előbbihez hasonló alakú és nagyságú, csúcsán megreszelt 9 mm-es lövedék szerepelt. Minthogy azt is meg kellett állapítani, hogy a lövés milyen irányból jött, a bemenetet s a lövedék feltalálási helyét összekötő vonalat a vízszintessel összekötöttük: az így kapott szög jelezte, hogy milyen szög alatt, a két pontot összekötő vonal pedig, hogy előlről hátra milyen irányban haladt a lövedék, vagyis hogy a fegyver az elsütés pillanatában milyen helyzetben volt.

A III. számú esetben a lövés a sértettet hátulról, csaknem vízszintes irányban érte, de nem közvetlen közelből, hanem mintegy 100—150 méter távolságból s mielőtt a lövedék a testbe hatolt volna, a ruházat vastag gallérján haladt keresztül. A bemeneti nyílást a nyak hátsó részén, a középvonaltól balra 3.5 cm-re, függőlegesen ovális 22×7 mm-es, kissé horzsoltszélű anyagihiány képezte, amelynek környezetében sem beékelte lőporszemcsék, sem perzelődés avagy füstösödés nyomát látni nem lehetett. Lövési termékeket, gázhatást a löcsatornában sem lehetett kimutatni. A kimeneti nyílás az áll baloldalán helyezkedett el 6×3 cm-es, csillagalakban berepedezett szélű lágyrészhüvely alakjában (3. ábra), amelynek környezetében ugyancsak nem sikerült lövési termékeket kimutatni. A seb szélei a vizsgálatkor nem voltak kifordulva. A löcsatorna hátulról előre vízszintes irányban haladt, tölcsérszerűen kiszélesedett és útjában egyebek között a baloldali fejverőér, a gyűjtőér, a bolygó-ideg, az állalatti mirigy és az állkapocscsont meg volt szakítva. A sérülés katonai fegyver lövedékétől eredt. A kimeneti nyílás — a bemeneti nyílás helyének és az eset körülményeinek ismerete nélkül — az első pillanatra azt a benyomást keltette, mintha az volna a bemenet s csak a tüzetes vizsgálat során, nevezetesen a lövési termékek hiányából és a löcsatorna vizsgálatából lehetett megállapítani, hogy a lövedék ellenkező irányból és nem odaillesztett csövű fegyverből jött.

Az első két esetben a bemeneti nyílások átmérője jóval nagyobb volt, mint a lövedéké, amit megmagyaráz az a körülmény, hogy a lövedék egészen

3. ábra.

közelről, tehát igen nagy sebességgel jött s a bőrnek nem volt ideje a kitágulásra. Mindegyik lövés azonnal halált okozott s a boncoláskor mutatkozó nagy roncsolásokat elsősorban a robbantó hatás okozta. A lövedékek töltése 2.6 gr. gyérfüstű, rhombusalakú lőpor volt, amiből a kísérleti tapasztalatok szerint legalább 6—700 ccm gáz fejlődik. A lövedék kezdő sebessége kb. 500 méter másodpercenként. Az első esetben, amelyben a lövedék azonnal a testbe hatolt s azt átütve a falba fúródott, a hatás azért volt nagyobb, mert a robbanási gázok jobban érvényesülhettek, míg a második esetben a gázok egy része nem hatolt a testbe, a lövedéknek pedig vastag ruházaton kellett keresztülhaladnia s ezért akadt meg a testben, ahol útjában több helyen csonttal is találkozott, ami erejét ugyancsak csökkentette. A lövési kísérletek során kiderült, hogy mindkét fegyver löveredménye megközelíti a Mannlicher fegyverét, amely a III. számú sérülést okozta. Utóbbinak magja hosszabb ugyan, de keskenyebb (8 mm-es), csúcsa legömbölyített (ez még a régebbi lövedék volt), hüvelyében pedig valamivel kevesebb lőpor van. A lövedékek roncsoló hatását az első két esetben azzal fokozták, hogy az amúgy is lecsapott végük acélköpönyegét lereszelték.

A fényképek összehasonlításakor az I. számú eset bemeneti nyílása és a III. számú eset kimeneti nyílása mutat látszólag hasonlatosságot, pedig az I. számú eset körülményei sokkal inkább hozhatók összhangba a II. esetével, mint a III. számúval. Az esetek helyes megítélését a tüzetes vizsgálat tette lehetővé. Az I. számú esetben a lövési termékek jelenléte és az a körülmény, hogy a bemeneti nyílás olyan helyen volt, ahol a bőr az alapja fölött kifeszült, a közvetlen közelből, helyesebben az odaillesztett fegyverből jövő lövést tisztázta. A II. számú esetben ugyanolyan körülmények között ugyanolyan fegyver nem okozott csillagalakú berepedést a bemeneti nyíláson, mert a lövedék olyan helyen hatolt a testbe, ahol a bőr nem volt kifeszülve. A közvetlen közelből történő lövést azonban az észlelt égési termékek mellett az a körülmény is tisztázta, hogy a bemeneti nyílás körül az izomzatban nagyterjedelmű gázhatás mutatkozott. Ezekkel szemben a III. számú esetben lövési termékeket egyáltalában

nem lehetett találni és gázhatást sem lehetett észlelni. Ez megnyugtatóan tisztázta azt a kérdést, hogy a lövés nem jöhetett közletről és hogy az első pillanatra bemeneti nyílásnak látszó sérülés a kimeneti nyílásnak felel meg. A kimeneti nyílás azért volt a bemeneti nyíláshoz viszonyítva jóval nagyobb és berepedezett szélű, mert a lövedék a nyakon keresztülhaladva, útjában nemcsak lágy részeket roncsolt, hanem az állkapocs csont szilánkos törését is okozta s ezek a csontszilánkok alkalmasak voltak arra, hogy a bőrnek csillagalakú repedéseit előidézzék és ilyen módon a kimeneti nyílást feltűnően tágongóvá tegyék. Minthogy pedig a szakértői szemle alkalmával a holttest már nem volt eredeti helyzetében, de egyébként is, mert sértett a lövés elszenvedése után arcra borult, ezért a sebseleket a vizsgálatkor már nem találtuk kifordulva.

A lövési sérülések tüzetes megvizsgálása azonban nemcsak a ki- és bemenet, valamint a távolság és esetleg a használt fegyver meghatározására adhat felvilágosítást, hanem egyéb irányban is tájékozathat. A bemeneti nyílás környezetének vizsgálatakor néha olyan változásokat találhatunk, amelyek elárulhatják azt, hogy a lövés milyen helyzetben érte az elhaltat. Évekkel ezelőtt a budapesti törvényszéki orvostani intézetbe beszállították egy kereskedő nejének holttestét, akit férje lőtt le s azután maga is öngyilkos lett. A bal halántékon és a bal hüvelykujj alapperce felett a feszítő (kézháti) oldalon egy-egy lövéstől eredő sérülés látszott s mindkettő mellett félkör alakban füstcsapadék és beékelt lőporszemcsék (4. ábra). A kéznek a halántékra helyezésekor a két félkör kiegészítette egymást egész körre és elárulta, hogy a fegyver elsütésének pillanatában a kéz a halántékon volt.

Egy másik hasonló esetben a féltékeny férfi két revolverlövessel lőtte agyon elhidegülő menyasszonyát s utána maga ellen fordította a fegyvert. A holttesten a lövés helyét csak igen vékony ruha fedte, ami a lőporszemcsék beékelődését megakadályozta ugyan, nekiütődésük nyoma azonban megmaradt a bőrön. A tüzetes vizsgálatkor a bal mellbimbó felett két lövés bemeneti nyílása tűnt fel. Az egyik nyílás körül körkörös en lehetett látni az odaütődött lőporszemcsék nyomát sárgásbarna beszáradt pontocskák alakjában, a másik nyílás körül azonban csak mintegy egynegyed körívben. E különös leletnek a holttest kezeinek vizsgálata adta

4. ábra.

meg a közelebbi magyarázatát: a balkéz hüvelyk- és mutatóujja között a kézhat bőrén kb. háromnegyed körívnek megfelelő területen beékelte löporszemcsék voltak, amiből arra lehetett következtetni, hogy a sértett a lövés elszenvedésének pillanatában a bal kezét a mellén tartotta s a lövedék a két ujj között hatolt a testébe. Mindkét esetben idegen kéztől eredt a lövés, s a leírt elváltozások minden bizonnyal úgy keletkeztek, hogy a lövést megelőző pillanatban a sértettek önkénytelenül, mintegy védekezésből kaptak oda, ahová a tettes fegyverével célzott.

A lövési sérülésekkel kapcsolatosan néha egészen meglepő eredményeket láthatunk. *Kenyeres Balázs* említi a tankönyvében egy esetet, amelyben veszekedés közben az asztal mellett egymással szemben ülő ellenfelek egyike a másikat pisztolyával szájbálotta s a sértett prüszkölés közben a lövedéket kiköpte anélkül, hogy számbavehető baja történt volna.

Egészen hasonló esetet észleltem néhány évvel ezelőtt. Egy fiatal férfit többen megtámadtak, összeszurkálták és a tettesek egyike 7 mm-es simacsövű forgópisztollyal állítólag 2—3 lépés távolságról arcába lőtt. A lövedék az orr csúcsa mellett kissé balra hatolt be és csaknem fillérnyi, zegzugos szélű sebzést okozott. A sértett a lövés után futásnak eredt és közben a lövedéket kiköpte. A vizsgálatkor az arcon a sérülés helyét jelző, lencsényinél valamivel nagyobb, csillagalakú heg környezetében, 8 cm-es sugárban lehetett a bőrbe és részben a szem kötőhártyájába tetovált fekete löporszemcséket találni, ami arra utalt, hogy a lövés alkalmával bizonyára nagyobb körzetben ékelődhettek a bőrbe a löporszemcsék, de ezek közül csak a központiasabban haladók ékelődtek olyan mélyen, hogy maradandó tetoválást okoztak, a szélekre jutók már nem s ennélfogva ezek egy idő múlva, mire a sértett a szakértői vizsgálatra került, eltűnhettek. A kétirányú Röntgen-átvilágítás a csontokon sérülést nem mutatott. Mindezek szerint tehát a lövedék csekélyebb erővel jöhetett s az orrcsúcs mellett behatolva, az alsó orrjáraton vízszintes irányban haladt előlről hátrafelé és a garat fölött a nyakszirt-, illetve ékcsont testébe ütközött, de a futással kapcsolatos erősebb légzés és légáramlás, továbbá a vérzés folytán helyéből kimozdult s így a sértett könnyen kiköphette. A talált elváltozásokból következett, hogy a lövés nem 2—3 lépésről, hanem jóval közelebről érhetette a sértettet.

Kenyeres Balázs kísérleteiben a 7 mm-es, 49 mm hosszúságú revolverrel 75 cm távolságból 25 cm-es sugárban okozta a löporszemcsék beékelődését, 50 cm távolságból pedig 18 cm-es sugárban. Az ismertetett esetemben tehát a lövedék minden valószínűség szerint félméternél is közelebről jöhetett, mert csak 8 cm-es volt a löporszemcsék elhelyezkedési körének átmérője. A kérdésre csak azért nem lehetett határozott választ adni, mert nem állt rendelkezésre pontosabb adat arra vonatkozóan, hogy a sérülés elszenvedése után mekkora sugárban lehetett beékelte löporszemcséket találni (a szélekre jutó gyengébb szemcsék nyoma ugyanis közben eltűnt); továbbá, mert a fegyverszakértői vizsgálat a löporszemcsék beékelődésének vizsgálatára nem terjedt ki s csak azt állapította meg, hogy a fegyver-

ként szereplő forgópisztoly elsütőszervezete jó és a lövedék 3 lépésről a 2 cm-es puhafadeszkat átütötte. Különös tehát, hogy a lövedék nem hatolt mélyebbre s nem okozott következményeiben komolyabb sérülést.

Láthatjuk, hogy a lövési sérülések hozzáértő és tüzetes vizsgálata a legtöbbször olyan tárgyi bizonyítékokat nyújt, melyeknek birtokában az esetek tisztázása már nem okoz különösebb nehézséget. Viszont a hozzá nem értés, vagy a felületes vizsgálat sok félreértésre adhat okot s megakadályozza azt, hogy a homályos cselekményre világosság derüljön.

PORTYÁZÁS

A búza napot vár. A kalászban dúsra nőttek a szemek, most már csak a szellős száraz meleg nap-sütésre várnak, hogy kis köpenyükből acélossá érlelődjék az áldás, milliók kenyere.

Sorsunk a naptól, esőtől, szélről függ. Semmi mástól úgy, mint tőlük. Gondolunk-e erre úgy portyázás közben, rátéved-e a tekintetünk a napot váró búzára, feltekintünk-e gyakran az égre, érezzük-e szüntelenül a szerves kapcsolatot önmagunk, meg a felhők járása között? Együtt élünk-e így a Mindenséggel, avagy inkább azon tündöklünk minduntalan, hogy mit adnak holnap a moziban?

A búza napot vár, ez a fontos emberek! Nemcsak a kenyérért, ami lesz belőle, hanem azért is, hogy az érlelődő élet érjen meg. A búza teljesedjék be telt, acélos szemmé, mert ha elsenyved, ez a mázsakáron felül még külön emberi keserűség annak, aki nemcsak a kenyeret szereti, hanem a búzát is. A bokrárt, benne a szárát, levelét, kalászatát s abban a magot, az élet egészségét és szépségét, erejét.

Igy kell szeretni a búzát, a napot, a felhőt, az eget, így kell szeretni az akáclevelet, mindent, ami él. És így kell szeretni az embert is. Nemcsak egyetlenegy — önmagunkat —, hanem az embert, a többi, valamennyit. Ha látjuk, hogy egy-egy emberi sors senyvedni kezd, ha belelévél az alkohol ködébe, ha más szenvedély forrósága perzseli testét és lelkét, vagy fázik s fogyni kezd benne az életkedv, ha látjuk, hogy egy emberi sors az élet magván zismankós esőfelhőkben, viharos szelekben sodródik, meg kell állni mellette és biztatni, erősíteni jószóval, jótéttel, amíg újra kisüt fölötte a nap.

A búza napot vár és annyi emberi sors is napot vár. Ne menjünk el mellettük közömbösen. Se a búza, se az ember mellett. Akár akarjuk, akár nem. sorsunk egy velük, ugyanaz a nap éltet és ugyanaz a vihar zúg fölöttünk. Egyek vagyunk minden búzaszem és minden magyar. Fogjuk meg egymás kezét és egyszer kisüt a küzdelmeink vetését éretté érlelő derűs nyári nap.

Különös példáját láttuk az önzésnek egy macska sorsában. Kölykei vannak az állatnak s ilyenkor bizony enne, ha volna mit. Gazdájától alig kap, mert az még a macskánál is jobban szereti a gyomrát. Ha pedig a szomszédok vetnek oda egy-egy falatot a koplaló jószágoknak, kész a patália:

— Tőlem a macskát el ne csalogassa, el ne szeresse senki!

Mennyi macska, de mennyi ember is koplal így csupa szeretetből. Senyved testben vagy lélekben,

mert ostobán szeretik. Féltik, megölik benne az önállóságot, kiirtanak mellőle minden jószándékú embert, hogy a szerencsétlen flótást senki más ne szerethesse, senki a közelébe se jusson, senki máshoz parányi köze ne legyen, mert korlátlan birtokba vették őt azok, akik szeretik.

Az ilyen szeretet károsabb a jégesőnél. A gyűlölet ellen lehet küzdeni, az önző vak szeretet ellen nem lehet. Ha gyűlöl valaki, nekimehetek, joggal leteríthetem, de ha engem terítenek le ilyen macskasorvasztó, önző szeretettel, még hálásnak kell lennem, hiszen a szeretet nevében tettek a társadalom ügyefogyott emberévé.

Egy sovány macska el fog pusztulni az önző szeretet miatt és embert is temetnek minden nap legalább egyet azért, mert a botorul alkalmazott szeretettel nem emelték, hanem lenyomták a föld alá. A szeretet ugyanis csak addig szeretet, amíg emelünk vele valakit. Azon túl már nem érték, hanem lassan ölő méreg.

*

A gyermek fővonása az, hogy játszani akar. Mindig és minden körülmények között játszani. Békében és háborúban, jó módban és szegénységben, egyremegy. A játék pedig láрма és csínytevések nélkül elképzelhetetlen, vagy ha ilyen is előfordul, az virág illat nélkül.

Hagyjuk a gyermeket játszani. Ha ezt elveszük tőle, felnőtt korában a főnyeremény sem pótolhatná számára a veszteséget. Nemcsak hiba, hanem baj, hogy sok gyermek nem jut hozzá az igazi önfeledt játékhoz. Minél jobban figyeli az ember ezt a kérdést, mind világosabban látja, hogy a felnőttek túrelmetlenek és fásultak a gyermek játszó-ösztönével szemben, pedig ez talán még a szerelemnél is követelőbb és természetesebb ösztön.

A felnőttek sokszor azt szeretnék, ha a gyermek is részt vállalna a napi gondokban. Legalább azzal, hogy ne kacagjon, ne futkározzon vigan akkor, amikor az apa rosszkedvűen jön haza a szolgálatból, az anyát pedig a feketepiac miatt tőri a gond. A szülő megkövetelné a gyermektől, hogy hangulatát fokozza le a nagyok gondjaihoz, talán elnököljön is a családi tanácsban, hogy az egyetlen féltalpat kinek a cipőjére kellene felverni.

Hagyjuk a gyermeket játszani. Számára nincs háború, nincs feketepiac, neki nem lehet rosszkedve azért, mert a családfő bántalmazás miatt kivizsgálással birkózik. Természetellenes dolog lenne, ha a gyermek ennyire meg tudná tagadni önmagát. Ha tudja, akkor már nem gyermek, akkor azt az élet-darabot elorozták tőle a nagyok.

A jólneveltség sem abból áll, hogy a gyermek a játéktalanságig fegyelmezett és illedelmes. Fusson, kacagjon bátran, szabadon, az egyenes egészséges jellem így vívódik ki benne, a túlnevelés pedig sunyivá tesz s a sunyi ember tán a rablónál is csúnyább valaki. Józan szülőnek nincs teljesebb öröme, mint a gyermek játékos jókedve.

De ne csak a magunk gyermekében értsük meg ezt, hanem a másokéban is. A gyermek főellensége a szomszédasszony. Körülötte szövődnek a legkínzóbb gyermekálmok. Megértőnek kell lenni. A mások gyermeke is gyermek. Minden gyermek mindannyiunkké. A felnőttek között lehet harag, akár

pereskedés is, ezt a gyermek ne érezze. Semmi köze hozzá. Embertelenség a gyermeket lezavarni az eperfáról azért, mert az anyja eltörte a kölcsönadott fazekat.

Szabadítsuk fel a gyermeket az otthon gondjai alól és a szomszédasszonyok terrorjából, ha azt akarjuk, hogy a gyermekeink derűsebb, egészségesebb, teherbíróbb emberekké nőjenek, ami ugyebár a mindenkori szülők célja és vágya kell legyen.

EMLEKEZZÜNK!

Horkai Benjámín pocsaji őrsbeli csendőr a déli harctéren szerzett betegségében 1915 július 1-én a meljinei várkórházban meghalt.

Kőrösszegi Gusztáv póstyéni őrsbeli próbacsendőr 1912 július 3-án járőrszolgálat közben Pöstyén mellett a Vágba fulladt.

Ráduly László marosvásárhelyi X. kerületbeli próbacsendőrt a nagyváradai csendőriskolánál kézigránátdobás gyakorlása közben, egy felrobbant kézigránát 1941 július 5-én megölte.

Tóth István őrsvezető, címz. őrmester, zborói őrsparancsnokot a laktanya újbóli meszállásakor felrobbant orosz akna 1915 május 6-án súlyosan megsebesítette. 1915 július 6-án Bécsben meghalt.

Mészáros Mihály dalbosfalvai őrsbeli 2. oszt. őrmestert az újsopotai határban egy katonaszökevény 1917 július 6-án agyonlőtte.

Lévay János vittenci őrsbeli csendőr az orosz harctéren 1915 július 7-én járványos betegségben meghalt.

Deák Sándor stina-fedelesulvi őrsbeli alőrmestert a magyar-román határ megállapítása alkalmával felrobbant kézigránát 1918 július 7-én megölte.

Oláh János járásőrmester, gávai járás- és őrsparancsnokot, **Szanyi Károly** és **Gyermán Imre** gávai őrsbeli próbacsendőröket a románok 1919 július 7-én Nyíregyházán meggyilkolták.

Pajor János somogyszentmiklósi őrsbeli alőrmestert 1917 július 8-án aratásra vezényelt katonák Somogyszentmiklóson szolgálat közben megölték.

Kovács János selmecbányai őrsbeli csendőr az orosz harctéren kapott lösebébe 1916 július 8-án Jaroslauiban meghalt.

Fejes Béla lajtászentmiklósi őrsbeli próbacsendőrt, mint fürdőügyeleti járőrt, egy ellenszegülő csoport 1921 július 10-én Balfon megölte.

Szász János őrsvezető, torontálozori őrsparancsnokot és járőrtársát, **Kalderár György Áron** csendőrt 1895 július 13-án egy fegyveres gonosztevő Torontálozórán agyonlőtte.

Köbli Ferenc gyertyánligeti őrsbeli alőrmestert bolsevik rablóbanda Besszarábiában súlyosan megsebesítette, 1918 július 13-án Tyraspolban meghalt.

Nyikora Sándor őrsvezető, címz. őrmester, ökörmezői őrsparancsnokot 1895 július 15-én az ökörmezői határban szolgálat közben medve szétépte.

A helyszín nyitott könyv.

„Nincs itt semmi“... c. pályázatunk anyagából.

Írta: NAGY JÓZSEF XI. alhadnagy.

1940 augusztus hó folyamán az egészségügyi szabadságon levő őrsparancsnok helyettesítésére a g...i őrsre vezényeltek.

Az őrs átvétele után elsősorban a kiderítetlen esetek fogalmazványait tanulmányoztam át.

Első olvasásra feltűnt, hogy 1940 május hó folyamán az őrkörlethez tartozó V... községben Grosz Izidor 8 rőfös és rövidáru kereskedésébe ismeretlen tettesek betörték oly módon, hogy az ablak vasrácsát az udvaron levő szekérrúddal kifeszítették és az üzletből 1600 pengő értékű és különböző minőségű rőfös- és rövidárut elloptak.

Leginkább azonban az tűnt fel, hogy a kiderítetlen eset fogalmazványán, illetve annak helyszínrovatában semmiféle adat nem szerepelt, melyet a nyomozó csendőrök a helyszínen találtak volna. Gyanúsítva sem volt senki.

Feltűnő volt még az is, hogy az egyébként nyugodt őrkörletben ily nagyszabású bűncselekmény nyomozására csupán három esetben vezényeltek járőrt és ezek is az ügyben alig voltak kint 12 vagy 24 óra hosszáig, ily rövid idő után mindig bevonultak.

Fenti adatok birtokában azonnal szolgálatba vezényeltem magamat azon csendőrök egyikével, akik az előzőleg lefolytatott nyomozásban már részt vettek. És három hónap eltelte után is a legelső volt, hogy a helyszíni szemlét tartottam meg ugyanazon bizalmi egyének jelenlétében, akik a legelső helyszínelésnél is jelen voltak.

Helyszíni adatok:

Szükségesnek tartom előre bocsátani, hogy az alant felsorolt adatokat, a bűncselekmény elkövetése után 3 hónap múlva megtartott helyszíni szemle, valamint a bizalmi egyének, sértett, tanúk és a nyomozásban résztvett egyének és végül a sértett kérelmére a lakásán megtartott házkutatás folyamán — utólag állapította meg a járőr.

1. Időjárás derült, holdvilágos volt a bűncselekmény elkövetésének éjjelén.

2. Éjjeli őrk, szomszédok, valamint az akkor éjjel a községen keresztül vonuló katonai szolgálatra menő egyének idegen vagy gyanús egyénnel nem találkoztak.

3. Kutyák feltűnően nem ugattak.

4. Mind az üzlet, mind az udvari kaput és a magánlakások ajtóit a bűncselekmény felfedezése utáni reggelen zárva találta a sértett.

5. Sértett felesége és két felnőtt lánya együtt, az üzlethelyiség mellett levő szobában aludtak.

6. Az üzlethelyiséget a hálószobától egy kettős szárnyú üvegajtó választja el, ami igen rozoga és az ajtó kerettől mintegy 2 centiméterre eláll. Ha ezt az ajtót vagy az üzlet azon ablakát kinyitják, amelyen keresztül a lopott dolgokat kiadogatták, akkor a szemközti ajtó magától kinyílik és erős huzat csapódik a hálószobába.

7. Sértett felesége a jelzett üvegajtó mellett levő alacsony diványon aludt.

8. Az elhajlított ablakvasrács és az ablakkeret közötti távolság kisebb, mint egy vég vászon vagy szövet-tekercs nagysága.

9. Az ablakvédő fenyőfából készült és kívül van a vasrácsra. Ezt a betörés utáni reggelen nyitva találták. Rajta semmiféle sérülési nyom nem volt felfedezhető.

10. A fa ablakvédőt csak belülről lehet kinyitni vagy becsukni.

11. A fakeretes üveg ablak befelé nyílik és csak belül lehet kinyitni vagy bezárni.

12. Úgy az ablakvédő, mint az üvegablak lent és fent van tolózárral ellátva és csak külön-külön tolással lehet mindegyiket bezárni.

13. A betörés utáni reggelen sértett az üvegablakot befelé nyitva találta.

14. Sem az üvegeken, sem az ablak kereten semmiféle erőszakra utaló nyom nem volt felfedezhető.

15. Az üzlethelyiség ajtóin sem belülről, sem kívülről semmiféle erőszak nyoma nem volt.

16. Az üzlethelyiség zárjain sem belülről, sem kívülről erőszak nyoma vagy sérülés nem látszott.

17. A feltört ablakvasrács előtt, attól 1 méter távolságra, 160 cm, magas nyírott orgonabokor sövénykerítés van 1 méter magas drótfonatos kerítéssel.

18. Az orgonasövény vesszőiből közvetlenül az ablak alatt, illetve annak közelében 7 szál vessző le-törve, 8 szál pedig késsel levágva és a bokor tövében volt.

19. Egyetlen darab vasrács van kifeszítve és az — az ablakkal szemben állva — balra van elhajlítva.

20. Sértett felesége, valamint a vele egy szobában alvó nagykorú leányai a betörés éjjelén semmi gyanus zajt nem hallottak.

21. Sértett felesége — magas korát tekintve — igen ébren alvó, úgyszintén idősebb (36, 38 éves) leányai is.

22. A bűncselekmény felfedezése, valamint a legelső alkalommal a helyszínre érkező járőr megérkezésekor az egész üzlethelyiség minden részre szerte-széjjel hányt rőfös- és rövidáruval volt tele-szórva. Úgy nézett ki az üzlet, mintha valaki bosszúból sértett minden rőfös- és rövidárúját az üzletben szétszórta volna.

23. A 90, vagy 120 cm. hosszú rőfös- és rövidárú, melyeket elloptak, 40—50 cm. vastagságban voltak összehajtogatva végekbe.

24. Az elloptott rőfös- és rövidárúkat csak az ablakon keresztül vihették ki.

25. A feltört ablakvasrács egyetlen szemén ember nem férhetett be.

26. Sértett a községen úgy ismeretes, mint aki mindenre képes.

27. Sértettnek mintegy 1300—1500 pengő, más-jusban lejárárt tartozása van.

28. Sértett tartozásait csak abban az esetben szokta megfizetni, ha már kitűzték a végrehajtást, vagy az ügyvéd közölte, hogy nemfizetés esetén azonnal perli.

29. Sértett a bűncselekmény elkövetése utáni napokban fizetési halasztást kért azzal, hogyha a betörésből származó kártérítést megkapja, abból fog fizetni.

30. Sértettnek két helyen volt betörés és tűz elleni biztosítása.

31. Sértett 10 nappal a betörés megtörténte előtt is fizetési halasztást kért, azzal, hogy rövidesen fizetni fog. Pénzkövetelése azonban nem volt sehol.

32. A szekérrúdon nem azon a helyen vannak a zúzódási helyek, hol azoknak lenni kellene, ha azzal törték volna fel a vasrácsot.

33. Sértett udvarának szemétdombjára egy, az udvar hátuljára szintén egy vég rőfösáru volt dobva a lopás utáni reggelen.

34. Sértett és családja 23 órakor feküdt le a bűncselekmény elkövetésének éjjelén.

35. Sértett és felesége, valamint lányai egymás jelenlétében zárták be az ablakvédő fatáblákat, valamint az üveg ablakot, belülről.

36. Hogy mennyi lehet a kár, azt pontosan megállapítani nem lehet, mert sértett semmiféle könyvet nem vezetett. Így csak a birtokában levő azon számlákat mutatta be, amelyeket a gyárak küldtek neki, azokból csak az tűnt ki, hogy ki mikor és mennyi rőfös- és rövidárukat küldött.

37. Hogy üzletük és a benne levő áruk betörés és tűz ellen biztosítva vannak, azt a nyomozó járőr előtt eltagadták.

38. A biztosítási kötvényeket a járőr a 3 hónap múlva megtartott helyszínelésnél találta meg egy magas polcos állvány tetején, ahol ujjnyomokat vagy bizonyítékul szolgáló tárgyakat keresett. Egy használhatatlanul rossz kézításkába voltak régi írások közé elrejtve.

39. Ugyancsak a három hónap múlva megtartott helyszíni szemle folyamán, azon ürüggyel, hogy ujjnyomokat keresünk, minden papirost stb. megnéztünk, átvizsgáltuk nevezett eldugott iratait is és ez alkalommal nyert megállapítást, hogy sértett üzletét rovancsoltatta egy távoli nagykereskedő rokonával. A rovancsolás befejezte után, mikor elutazott, levelet küldött sértettnek, hogy ne mondjon be nagy összegű kárt, mert annyi nem vészett el, amennyit a csendőrsegnek bement.

Következtetések a helyszín adataiból.

ad. 1. A kérdéses idő nem volt alkalmas nagyobb szabású és zajjal járó bűncselekmények elkövetésére.

ad. 2. Valakinek lennie kellett, aki valamilyen gyanús körülményt észlelt volna, annál is inkább, mert sértett üzlethelyisége egy keresztút sarkán áll és kerítés csak egyik oldalát védi a betekintés elől. Másodsorban az éjjeli örök állandóan ezen az útkeresztezésnél szoktak tartózkodni, mert holdvilágos éjjelen az egyik alszik, a másik addig őrt áll és így a négy egymásra nyíló utca bármelyikén jön a csendőr, azonnal észreveszik már messziről. Harmadsorban sértettnek az udvar másik részén korcsmája van, mely a bűncselekmény éjjelén is 23 óráig nyitva volt. (Már csak ezt is tekintetbe véve, kedvelt tartózkodási hely az éjjeli örök számára.) Negyedszer figyelembe veendő azon körülmény is, hogy sértett lakása közelében korcsmazárás után sokszor ácsorognak legények, mert sértett két öreg lánya szívesen foglalkozik a falusi gazdaifjakkal.

ad. 3. A szomszédokban éber kutyák vannak és mégsem ugattak, annak ellenére, hogy holdvilágos májusi éjszakákon kint szoktak feküdni a kapu előtt. A kutyák hamar észreveszik az idegent.

ad. 4. Mivel az ajtók zárva voltak, azon keresztül senki az üzletbe be nem mehetett és semmit az ajtón keresztül el nem vihetett. Amiből arra lehet következtetni, hogy ha loptak rőfös és rövidárukat, azt csakis a feltört ablakon keresztül vihették volna el.

ad. 5., 6., 7. Figyelembevéve az üzlethelyiséget a hálósobától elválasztó közfal vékonyságát, az igen rozoga régi üvegezett ajtót, az ajtószárnyaknak az ajtókerettől való elállását, végül azt, hogy sértett felesége öregsége folytán ébrenalvó, észre kellett volna vennie azt a zajt, mikor az ablak vasrácsát kiszakították, de azt is, hogy a tettesek mindent szét szórtak az üzletben.

ad. 8. Ilyen kis nyíláson ember sem ki, sem be, nem hatolhatott és ily kis nyíláson a végekben levő rőfös- és rövidárukat ki nem adogathatta. Ahhoz pedig, hogy a végekben levő rőfös- és rövidárukat szétbontogassa, nagyon sok idő kellett volna.

ad. 9. Az ablakvédőt kívülről kinyitni nem lehetett anélkül, hogy erőszakot ne alkalmaztak volna rajta. A szekérrúddal az ablakvédőrácsot nem lehetett volna kifeszíteni anélkül, hogy a kinyitott ablakvédőt össze ne törték volna.

ad. 10. Mivel sérülés nem volt az ablakvédőn, azt csak belülről nyithatták ki.

ad. 11. Az üveglablakon sem volt sérülés, így azt csakis belülről nyithatták ki.

ad. 12. Úgy az üveglablak, mint az ablakvédő zárja olyan, hogy az ablak rázása által kinyitni nem lehet, mert a saját súlyától a tolózár még mélyebbre csúszik a fészkebe. Így azt csak belülről nyithatták ki.

ad. 13., 14., 15., 16. Csakis sértettnek állt módjában, hogy az ablakot belülről kinyissa és az ablak vasrácsát belülről kifeszítse. Ezt azonban a három hónap múltán megtartott helyszíni szemle alkalmával már nem lehetett bizonyítani, mert az ablakkeret fája már ki volt javítva és ki volt festve. De hogy így történhetett, bizonyítja az a körülmény, hogy amerre a vasrács rúdja elhajolva volt, arrafele elhajlítani csak az üzletből lehet, kívülről nem.

ad. 17., 18. Az orgonavesszők levágásával azt akarták bizonyítani, hogy a tettesek ott másztak be a kerítésen és akkor tördelték le. Ez azonban nem lehetséges, mert a vesszők törési és metszési irányából meg lehetett állapítani, hogy aki azokat tördelte és vágta, az belül állt a kerítésen. A letört vesszők is ott voltak belül a kerítésen összetaposva. Ha idegen tettesek követték volna el a bűncselekményt, azok már azért sem vagdalták volna le az orgonavesszőket, hogy az őket eltakarja a holdvilágos éjjelen és az utcáról senki meg ne lássa őket.

ad. 19. Kipróbálás útján megállapítottuk, hogy ha kívülről feszítettük a szekérrúddal a vasrácsrúdját, az — az ablakkal szemben állva — kifelé hajlott, nem pedig balra, amint az jelen esetben volt.

ad. 20., 21. (L! az 5., 6., 7.-nél irtakat.)

ad. 22. Ha a tettes csakugyan lopni akart volna, akkor nem töltötte volna idejét azzal, hogy mindent szétszórjon az üzletben. Annál kevésbbé tette volna ezt, mert tudhatta, hogy a szomszéd szobában alusznak és a dobálással járó zaj felébresztheti az alvókat. A szétszórás csak egyedül sértettnek állott érdekében, hogy a járőr előtt úgy tűnjék, idegenek követték el a bűncselekményt.

ad. 23., 24., 25. (L! az ad. 8. alatt írtakat.)

ad. 26. Ez a körülmény is bizonyítja, hogy másról, mint önbetörésről, illetve biztosítási csalásról, nem lehet szó. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy sértett már két esetben mondott csődöt és mindegyik tönkremenése után egy-egy lányát 10.000 pengő hozománnyal férjhez adta és utána mindig újból üzletet nyitott.

ad. 27. Ez a körülmény kényszeríthette sértettet arra, hogy önbetörést kövessen el. Gondolta azt, hogy a biztosítási összegből majd kifizeti tartozását.

ad. 28. (L! az ad. 26. alatt írtakat.)

ad. 29. A bátorságot azért vehette magának, mert látta, hogy a nyomozó csendőrök elhitték, hogy betöréses-lopás fordult elő s így biztosra vette, hogy megkapja a biztosítási összeget.

ad. 30. Célja csakis az lehetett, hogy mindkét helyen felvegye a biztosítási összeget, úgy, hogy egyik biztosító ne tudjon a másik biztosításáról. Egy rókáról két bőrt akart lehúzni.

ad. 31. Ez azt bizonyítja, hogy készült a bűncselekmény elkövetésére, tekintve, hogy kilátása nem volt arra, hogy bárhonnán is pénzt kapjon.

ad. 32. Ez a körülmény azt bizonyítja, hogy nem is a szekérrúddal törték fel a vasrácsot. Azt csupán azért készítették oda, hogy a nyomozó csendőröket félrevezessék.

ad. 33. Ezzel megint csak a nyomozó csendőröket akarták félrevezetni, hogy a tettesek erre menekültek. Ez azonban nem felelhetett meg a valóságnak, mert a szemétdombon egy csapat liba tanyázott és az, ha idegen ott megjelenik, egész biztosan oly nagy gágogást csap, hogy a környék összes kutyái ugatásba kezdtek volna. Másodszorban az udvar hátuljánál mindkét oldalban lakások sűrű sorai vannak és azokon keresztül nem tudott volna a falun keresztül menni senki.

ad. 34., 35. Ezt csak sértettek adták elő, azonban ezt a körülményt senkivel igazolni nem tudták. Viszont ez azt bizonyítja, hogy együtt és közösen követték el bűncselekményüket és előre megbeszéltek mindent.

ad. 36. Úgy látszik sértett évek folyamán készült már ily bűncselekmény elkövetésére és szándékosan nem vezetett semmiféle könyvet, hogy ne tudják a nyomozó csendőrök megállapítani, hogy valóságban vészett-e el valami, vagy sem.

ad. 37. Ezt is azért titkolták el, hogy a járőrt félre vezessék és ne is gondoljanak arra, hogy biztosítási csalás fordulhatott elő.

ad. 38., 39. Ez a két körülmény is azt bizonyítja, hogy csupán biztosítási csalás forog fenn és a betörést csak beállították.

*

Az őrs felkérésére a biztosító társaság egy szakértőt küldött ki az áruk felbecsülésére. A szakértő csak azt tudta megállapítani, hogy mennyi árut küldtek az egyes gyárak és mennyi maradt meg azokból. Hogy a kár mennyi, azt csupán abból állapította meg, hogy a sértett bemondta, hogy mennyit adott el átlagban naponta. Hogy ez nem lehet biztos, azt nagyon jól tudja mindenki. Egyik nap többet, másik nap pedig kevesebbet vásárolnak. De ezt sem tudták bejegyzéssel vagy könyvvvel igazolni, csak elgondolásuk szerint mondták be.

Hibák.

1. A távollevő őrsparancsnok helyettese bizonyára kényelemszeretéből nem magát vezényelte ki a fontos nyomozás lebonyolítására, hanem két fiatal és még kellő tapasztalatokkal nem rendelkező csendőrt.

2. Sértett és családja ügyis mint régi üzletemberek, ügyis mint korcsmárosok, továbbá mint örökösen pörösködő egyének, járatosak a büntető-törvények paragrafusaiiban. Ezenkívül igen nagy a rábeszélő képességük s feltehető, hogy a két fiatal csendőrnek annyit meséltek a bűncselekmény mikénti elkövetéséről, hogy azok tényleg nem tudtak kiigazodni és így elhitették azokkal, hogy a bűncselekményt ismeretlen tettesek követték el.

3. A fiatal jv. és jt. a helyszíni szemle során csak kimondottan a tettesek által visszahagyott nyomok után kutattak, de teljesen figyelmen kívül hagyták azt, hogy a bűncselekményt elkövethették-e úgy, amint a helyszín be volt állítva.

4. Az őrsparancsnok-helyettes napok mulva kiement ugyan pótnyomozni, de eredményt nem tudott elérni. Ennek oka az volt, hogy sértett a helyszínen a járőr eltávozása után mindent kitakarított és bemészelt. A kifeszített ablakvasrácsot visszazsereltette az ablakrámába és az ablakráját befestette. Így a pótnyomozó jv. abba a hibába esett, hogy már meg sem merte kísérelni, hogy helyszíni szemlét tartson, vagy meggyőződjék kipróbálás útján, hogy a bűncselekményt elkövethették-e úgy, amint azt a nyomozó járőr megállapította első nyomozás alkalmával.

5. Időközben betegszabadságából hazaérkezett az őrsparancsnok is. Az is bevezette a pótnyomozást, de ő is ugyanabba a hibába esett, mint a helyettese. Ő azonban be sem tudta volna fejezni tökéletesen a nyomozást, mert időközben megérkezett az áthelyezése.

6. Nagy hiba volt az is, hogy az eset nem volt bejelentve a nyomozó alosztálynak. Így a nyomozók a bűncselekményről nem is tudtak. Először nem jelentették be, bizonyára azért, mert gondolták, hogy ők majd később kiderítik, azután nem jelentették be, mert már látták, hogy hibát-hibára halmoztak a bűncselekmény nyomozása során.

7. Én a legnagyobb hibát abban láttam, hogy a csendőrök visszariadtak a bűncselekmény nagyságától és mindegyik azt várta, hogy majd a másik elintézi. Azt a csendőrt, aki az ügyben legelőször nyomozott, elvezényelték, ő tehát tovább már nem nyomozhatott. Akik pedig az őrsön maradtak, azok meg úgy gondolták, hogy a más által már egyszer elrontott nyomozást nem lehet helyrehozni.

8. A legdurvább hiba azonban mégis csak az volt, hogy egy járőrnek sem jutott eszébe, hogy az ablakvasrács felfeszítése következtében keletkezett nyílás annyira kicsi, hogy azon élő személy sem ki, sem be nem juthatott. Ez már olyan hiba, amire magyarázatot találni nem lehet. Ennyit egy tapasztalatlan csendőrnek is tudnia kellett volna.

Felsorolhatnánk még több hibát is, de úgy hiszem, ha ezeket elolvassák bajtársaim, maguk is látni fogják, hisz a megállapított adatok tulajdonképpen mind hibák.

Hogyan jutottam el az eredményhez?

Erre nagyon egyszerű válaszolni. Elképzeltem azt, hogyha én lettem volna a tettes, akkor hogyan hajtottam volna végre a bűncselekményt. Utána pedig meg is próbáltam, hogy a valóságban végre lehet-e azt hajtani. Továbbiakban a gyakorlat megmutatta mindjárt, hogy mit nem lehetett végrehajtani. A bűncselekmény újbóli végrehajtását maguk a bizalmi egyének is megpróbálták és így ők maguk voltak azok, akik a biztosítási csalásnál tanuskodni fognak, hogy a bűncselekményt nem lehetett úgy elkövetni, amint azt a sértett beállította.

A kísérletezések alkalmával jelen volt végig a sértett is. A bizonyítékok láttára folyton csak azt hajtogatta, hogy: „Nem tudok semmit, fogalmam sincs semmiről.”

Hiába kérdeztem, hogy miért tagadta el, hogy betörés ellen két biztosító társaságnál is biztosítása van, ő folyton csak azt hajtotta, hogy nem tudom. Azt azonban, hogy az önbetörést ő követte volna el, mindvégig és konokul tagadta. Ezen azonban nincs mit csodálkozni, hisz oly egyénről van szó, aki évtizedek folyamán minden törvényszéki tárgyaláson csak egyetlen szót ismételt, nem tudom. Ezt mondotta akkor is, mikor két ízben csődöt jelentett be és mégis a csődök után 10.000—10.000 pengővel férjhez adta lányait és utána mindig üzletet nyitott. Így volt ez most is, Grosz Izidor nem hazudtolta meg hírét...

Egyiptomi mozaikok.

Valamikor Egyiptom a Földközi-tenger vidékének egyik vezető állama volt. Fejlett őskultúrája közzismert. Herodotos feljegyezte, hogy már Krisztus előtt 1300 évvel megkezdték a Szuezi csatorna építését! Ennek jelentőségét Anglia később felismerte és az

1869-ben újjáépített csatorna volt egyik főoka annak, hogy kivetette hálóját Egyiptomra. Ehhez járult, hogy Mehmed Ali — Egyiptom uralkodója — országa gazdasági fellendítésére meghonosította a gyapottermelést. Ez kellett csak Angliának! Mint a világ legnagyobb gyapotfeldolgozó országa, örömmel látta, hogy nyersanyag tekintetében nincs többé az Északamerikai Egyesült Államokra utalva, Egyiptomtól is megkaphatja — sokkal olcsóbban. Így került Egyiptom pénzügyileg függő viszonyba Angliával, amit nemsokára — 1882-ben — katonai megszállása is követett. Bár az 1914—18-as világháborúban függetlenséget ígértek Egyiptomnak, az angol haderő mégsem vonult ki az országból.

A Szuezi csatorna, az öntöző művek és a gyapottermelés éltetik Egyiptomot. Elég erre ez a jellemző adat: 1870-ben — a csatorna megjavításakor — 436.000 netto regisztertonna, 1935-ben több mint hetvenötször annyi: 32,811.000 nettó regisztertonna hajóforgalma volt a csatornának, amelynek jövedelméből 15%-ot kapott az egyiptomi kormány, 71%-ot pedig az angol részvényesek!

1914-ben Anglia minden alap nélkül megfosztotta trónjától a németbarát khedivét és protektorátussá nyilvánította Egyiptomot a Szuezi övezettel együtt.

A német vezérkari tisztek közreműködésével megszervezett 4. török hadsereg 16.000 fő létszámú csapata 1915. február 2-án átlépte a Szuezi-csatornát, de a számban túlerejű angolok visszavetették őket. A támadáson okult angolok ezután alaposan megerősítették a csatorna környékét.

Az egyiptomi gyapot az ország kivitelének $\frac{4}{5}$ része. Ezt csaknem teljes egészében Anglia veszi át. Egyiptom egyedüli mezőgazdasági termelési ágazatának „kézbentartásával” Anglia teljes befolyást tud

Erőd az egyiptomi határon.

gyakorolni a kereskedelmi életen kívül az államvezetésre is.

104 egyiptomi gyapotcégből 9 bennszülötteké, a többi — angol! A nyersgyapotnak Egyiptomban való feldolgozása tilos. Így a kizsákmányolás 100%-os! Az egyiptomi gyapottermelés alapja az öntözés.

Az 1902-ben megépített és 1912-ben kibővített assuani-duzzasztó, valamint az 1920-ban építeni kezdett khartumi duzzasztógát mind ezt a célt szolgálja. Ennek ellenére is az öntözéssel megművelhető terület Egyiptom földjének mindössze 2%-a.

Az egyiptomi nacionalisták munkája 1922-ben megszűntette az angol protektorátust és Egyiptom független lett. De ennek névlegességét mi sem bizonyította jobban, mint az 1924-es szudáni események. Mikor ugyanis Szudán angol főkormányzóját egyiptomi nacionalisták megölték: 24 órás ultimátumot kapott Egyiptom — az angol szárazföldi és tengeri haderő megfelelő „nyomatékával” egyetemben. Az öt éves szabadságkorlátozás csak 1929-ben enyhült, amelyet 1935 decemberében az 1922/23-as alkotmány visszaadása követett. A nacionalisták követelésére folytatták a tárgyalásokat, de 1936 május 10-én meg kellett kötni a „szövetségi szerződés”-t, mert Anglia eredménytelen tárgyalások esetére súlyos megtorlásokat helyezett kilátásba.

Ez a szerződés megállapítja ugyan az angol haderő kivonulását Egyiptom területéről, de megengedi a Szuezi-csatorna őrzésére angol csapatok — 10.000 gyalogos és 400 pilóta — visszamaradását addig, míg erre „Egyiptom önállóan is képes lesz”. Ezt természetesen Anglia határozza meg.

Egyiptomnak arra is kötelezettséget kellett vállalnia, hogy repülőter- és útépitési programjában angol „szaktanácsokat” vesz figyelembe.

A mostani világháború kezdetétől egyre több angol csapat jelent meg Egyiptomban, ami éppen úgy fokozta a nép ellenszenvét az angolok ellen, mint a gyapottal folyó angol mesterkedések. Anglia ugyanis csak úgy hajlandó átvenni az egyiptomi gyapotot, ha a szállítás Egyiptom veszélyére történik. A német repülők és tengeralattjárók miatt természetesen a szállítások erősen csökkentek, ezzel egyenes arányban nő Egyiptomban a drágaság és a nyomor...

*

Egyiptom a 60 milliós tömböt kitévő arab világhoz tartozik. Ezt maguk az angolok is elismerik, mert Egyiptomnak — hadbalépés esetére — az arab világ feletti vallási és politikai felsőbbbségét és az ősi kalifátus felújítását ígéri.

A kairói kongresszuson elindult pánarab mozgalom „arab egységet” akar. De nem angol fennhatóság alatt!

Igen átlátszóak az angol ígéretek. Függetlenséget adtak a Vörös-tenger partján élő beduinoknak, a yemeni pásztoroknak — de bent ülnek Bagdadban, Damaszkuszban, Beirutban! Ahol népi fejlődést, szabadság utáni törekvést tapasztalnak, azokat a népeket uralmuk alatt tartják! Így elsősorban Egyiptomot.

Ennek a helyzetnek is a világ újjárendezése vet véget...

vitéz Tolnay Lajos vkb. százados.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Betöréses lopás nyomozása.

Beküldte: VÁGI IMRE főtörzsőrmester
(Székesfehérvár).

A párkányi őrsparancsnokság 1940. augusztus 19-én 9 óra 50 perckor a székesfehérvári nyomozó-alosztályparancsnokságnak az alábbi távbeszélő jelentést tette:

„1940. augusztus 18-án 8 órától 18 óráig terjedő időben id. Csukás János párkányi lakos lakását ismeretlen tettesek feltörték és onnan nagyobb mennyiségű ruhaneműt elloptak.

Mivel a nyomozás megindításához minden támpont hiányzik, helyszínelő és polgári ruhás nyomozó kivezénylését kérem.

Kár: 1222.80 P.”

Az alosztályparancsnok úr az őrs támogatására Somogyi Lajos csendőr helyszínelőt és engem rendelt ki.

Tekintettel arra, hogy a cselekmény elkövetése óta már mintegy 24 óra telt el és vasúton csak 20-án értünk volna Párkány községbe, az alosztályparancsnok úr úgy rendelkezett, hogy az alosztály gépkocsiján menjünk ki a helyszínre.

Párkány községbe augusztus 19-én 15 órakor érkezünk meg. Jelenkezünk a nyomozást irányító Farkas László alhadnagy, szakaszzparancsnoknál, aki nyomozásban már résztvett járőrök bevonásával tájékoztatott az addig végzett nyomozás eredményéről azzal, hogy gyanúsítható személy még nincsen.

E tájékoztatás után a helyszínre mentünk, ahol az alábbiakat állapítottuk meg:

A sértett lakása teljesen egyedülálló épület. Körülötte tengerivel bevetett földek terülnek el. A telket minden oldalról 185 cm magas léckerítés határolja. A lakás udvarra nyíló ablaka ki van feszítve és az ablaküveg betörve. A szoba és a konyha ajtóit belülről szintén ki vannak feszítve. A szobában elhelyezett szekrények tartalma a szobában szétszórva s az ágyakból az ágynemű is a szoba padlóján hever.

A helyszínelés alkalmával a kitört ablaküvegen sikerült azonosításra alkalmas ujjnyomokat rögzíteni.

A távolabbi helyszín a nyomozás előbbrevitelére alkalmas adatokat nem eredményezett.

A közelebbi és a távolabbi helyszínelés befejezése után a sértett feleségének, Csukás Jánosnének kikérdezéséhez fogtam, aki az alábbiakat adta elő:

1940. augusztus 18-án 8 órakor családtagjaival együtt a szomszédos Muzsla és Köbölkút községbe mentek. Eltávozásuk alkalmával a lakás ajtóit és ablakait lezárták. A kulcsokat magukkal vitték. Aznap 18 órakor érkeztek vissza a lakásukra és akkor észlelték, hogy a lakás ablaka, valamint a konyha és a szoba ajtaja ki van feszítve és a szobában levő szekrények tartalma, valamint az ágynemű a szoba padlójára van kiszórva. A szekrényekben elhelyezett ruhanemű értékeesebb része, 2 ágyszerítő és 2 nagyobb kiegészítő hiányzik.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Gyanúja senkire sem irányul.

Arra az ismételt feltett kérdésre, hogy az utóbbi időben nem fordult-e meg idegen a lakásban, id. Csukás Jánosné nagynehezen a következőkkel hozakodott elő: 1940 augusztus 17-én a délutáni órákban Esztergomból lakására tartott. Párkány községben összetalálkozott Sós József köbölkúti lakossal, régebbi ismerősével. A találkozás alkalmával Sós felajánlotta neki, hogy segít a nála levő csomagok hazavívésében, mivel útja úgyis az ő — id. Csukásné — lakása előtt vezet el. Sós ajánlatát elfogadta. Lakására érkezésük után Sóst egy pohár kávéval megkínálta s az a kávé elfogyasztása után eltávozott azzal, hogy Köbölkút községbe megy.

Id. Csukásné a kikérdezés alkalmával ismételt hangoztatta, hogy Sósnek nem tett említést arról, hogy másnap vidékre mennek. Sóst különben sem lehet gyanúsítani a betöréssel, mert a betörés napján — 1940 augusztus 18-án — 14 órakor Sóssal Köbölkút községben találkoztak és ekkor Sós az ő fiától — ifj. Csukás Jánostól — cigarettát kért.

A cselekmény elkövetését megelőző napokban más idegen a lakásban nem fordult meg.

A sértett előadásából, valamint a helyszín adataiból az alábbiakat állapíthattam meg:

a) a cselekményt 1940 augusztus 18-án 8 órától 18 óráig terjedő időben követték el;

b) az elvitt tárgyak mineműségét és mennyiségét figyelembe véve, a tettesek legalább ketten, vagy többen lehettek;

c) tekintettel arra, hogy a cselekményt a nap-pali órákban követték el, valószínű, hogy a tettesek tudták azt, hogy a sértett és családtagjai nem tartózkodnak a lakásban;

d) valószínű, hogy a tettesek Párkány községben lakó, vagy a községen átvonuló bűnözők közül kerültek ki.

Az ismeretlen tettesek felkutatására a nyomozást irányító szakaszpáncsnokkal az alábbi tervet dolgoztuk ki:

1. Párkány községben lakó és nyilvántartott, valamint más gyanúsak ismert egyén holtartózkodását a kérdéses időre ellenőrizni és a körülményekhez képest velük szemben eljárni.

2. A sértett lakásától elvezető útvonalak mellett lakó egyéneket megkérdezni arravonatkozóan, hogy a cselekmény elkövetésének napján nem láttak-e olyan egyéneket, kik nagyobb csomagot vittek magukkal.

Felkutatni azokat az egyéneket is, akik a cselekmény elkövetése napján a kérdéses útvonalon megfordultak és azokat is a fentiekre vonatkozóan megkérdezni.

3. A párkányi és az esztergomi vasúti és hajóállomásokon szolgálatot teljesítő vasúti és hajózási alkalmazottakat is megkérdezni arra vonatkozóan, hogy a vasúti és hajóállomásokon a cselekmény elkövetési napján nem fordultak-e meg olyan egyének, akiknél nagyobb csomagok voltak, ha igen: ezek mely irányba és hova utaztak.

4. Id. Csukás Jánosné előadása szerint a cselekmény elkövetését megelőző napon Sós József köbölkúti lakos fordult meg a lakásban. Bár az eddig lefolytatott nyomozás során Sós tettességét illetően

sem személyi, sem tárgyi jellegű adat nem merült fel. Ha figyelembe vesszük id. Csukásnének azt az előadását, hogy Sóssal a cselekmény elkövetésének napján — 1940 aug. 18-án — 14 órakor Köbölkút községben beszélt, tettességére még csak valószínűsítő adat sem merülhetett fel. Ennek dacára úgy határoztam, hogy a rendelkezésre álló gépkocsival Köbölkút községbe megyek és Sós előéletét, valamint a kérdéses időpontban való holtartózkodását megvizsgálom.

Köbölkút községbe augusztus 19-én 18 órakor érkeztem meg s az ottani őrs parancsnokától és a beosztott csendőröktől azonnal érdeklődtem Sós előéletére vonatkozóan. Sóst személyesen ismerték, de ellene hátrányos adat az őrs működése óta nem merült fel.

Az ezt követően bevezetett bizalmas adatgyűjtés során Sósra vonatkozóan az alábbiakat állapítottam meg:

a) Sós József 1940 augusztus első napjaiban Krammer János nevű köbölkúti lakos barátjával munkakeresés céljából Köbölkút községből Budapestre utazott.

b) Sós és Krammer 1940 augusztus 18-án 13 óra tájban jött haza Köbölkút községbe. Elbeszélésük szerint Budapesten nem kaptak munkát s ezért tértek vissza szüleik lakására.

c) Köbölkút községbe történt visszaérkezésük alkalmával csomagot nem láttak náluk.

d) Sós ma reggel Für községbe utazott, míg Krammer szülei lakásán tartózkodik.

e) Weiner János köbölkúti lakos bizalmasan az alábbiakat közölte:

1940 augusztus 18-án 9 óra 20 perckor indult el lakásáról motorkerékpáron Esztergomba. Útközben a Párkány és Köbölkút között elvezető úton, kb. Muzsla község magasságában Sós József megakarta állítani, azonban ő nem állott meg, hanem tovább haladt Párkány felé. Ez alkalommal észlelte, hogy az út árkában Krammer János egy kerékpár mellett feküdt, míg egy erősen zsidó külsejű szürkeruhás fiatalember a kukoricás szélén húzódott meg.

A bizalmas adatgyűjtés eredményeit összevetve, Sós tettességét valószínűsítő alábbi adatok merültek fel:

1. Sós József 1940 augusztus 17-én a délutáni órákban a sértett lakásán megfordult. Eltávozása alkalmával azt mondta, hogy Köbölkút községbe megy.

2. Sós, Krammer János nevű barátjával, ezzel szemben csak augusztus 18-án 13 óra tájban érkezett meg Köbölkútra.

3. A hazaérkezését követően ismerőseinek azt mondta, hogy Budapestre érkezett. Elhallgatta azt, hogy már 17-én Párkányban volt.

4. 1940 augusztus 18-án 9—10 óra közötti időben Köbölkút és Muzsla községek között elvezető úton látták Sóst és 2 társát. Az egyik Krammer volt, míg a másik személy ismeretlen.

5. 1940 augusztus 17-én, a délutáni óráktól 1940 augusztus 18-án 13 óráig terjedő időben Sós és Krammer holtartózkodásának körülményei ismeretlenek. Valószínű, hogy ezt az időt a határban töltötték el. Ez tisztázásra szorul.

A fenti valószínűsítő adatok birtokában elhatároztam, hogy Sóst és Krammert nyílt nyomozás alá vonom és szerepüket, főleg pedig azt tisztázom, hol tartózkodtak 1940 augusztus 17-én a délutáni óráktól 1940 augusztus 18-án 13 óráig terjedő időben.

Elhatározásomat követően Krammert a község-házára idéztettem, míg Sóst a köbölkúti vasútállomáson vártam meg, megérkezésekor őrizetbe vettem és őt is a község-házára kísértem.

A község-házán Sós tiltakozott az őrizetbevétel ellen, míg Krammer csendesen viselkedett. Ekkor már gyanítottam, hogy a cselekmény értelmi szerzője Sós és Krammernek csak másodrendű szerepe lehet. Krammer gyengébb fizikumunak is látszott, ezért először őt kérdeztem ki, mert az volt a benyomásom, hogy szólásra, illetve beismerésre tudom bírni.

A kikérdezés első szakaszában Krammert hagytam beszélni. Elmondotta, hogy Sóssal együtt mentek Budapestre munkakeresés végett 1940 augusztus első napjaiban. Mivel azonban megfelelő munkát nem kaptak, Budapestről augusztus 17-én az esti órákban vonaton Párkányig és onnan gyalog Köbölkút községbe jöttek, hova 18-án a déli órákban érkeztek meg.

Mivel láttam, hogy Krammer önként nem hajlandó beszélni az augusztus 18-i Weiner-féle találkozárról, így a rendelkezéseimre álló adatokkal eddigi előadását megcáfoltam. Krammer ezt látva, a bűncselekmény elkövetését az alábbiak szerint beismerte:

1940 augusztus 12-én Sóssal együtt munkakeresés végett Budapestre utaztak. Mivel megfelelő munkát nem kaptak, augusztus 16-án hajóval Esztergomba mentek azzal, hogy onnan gyalog folytatják útjukat Köbölkút községbe. A hajón való utazás közben megismerkedtek egy előtük ismeretlen zsidóval, ki szintén Esztergomba utazott. Beszélgetés közben a zsidó azt az ajánlatot tette nekik, hogy társuljanak vele és akkor könnyűszerrel pénzhez jutnak. Később előállt azzal az ajánlattal, hogy közösen kövessenek el betöréseket, a zsákmányon azután egyenlő arányban fognak osztozni.

Ő és Sós a zsidó ajánlatát elfogadták és elhatározták, hogy Esztergomban villabetörést fognak elkövetni. Augusztus 16-án és 17-én Esztergomban csavarogtak és mivel betörés elkövetésére alkalmas villát nem találtak, elhatározták, hogy mindhárman Köbölkút községbe mennek és az ottani „Hangya Szövetkezet”-be törnek be.

Augusztus 17-én a délutáni órákban Esztergomból elindulva, Párkány községbe értek. Itt Sós összetalálkozott id. Csukás Jánosnéval s őket ott hagyva, ahoz csatlakozott és a lakására ment. Ő és a Béla néven ismert zsidó Sóst az út árkában várták meg. Amikor Sós visszatért hozzájuk, közölte vele, hogy Csukásné lakására könnyűszerrel be lehetett volna törni, mert senki sem tartózkodott otthon. Megemlítette Sós azt is, hogy másnap a lakás újból felügyelet nélkül lesz, mert Csukásné és családtagjai vidékre mennek. Sós elmondotta azt is, hogy Csukáséknak tudomása szerint sok pénze és a lakásban értékes ruhanemű is van. Sós közlése után elhatározták, hogy másnap Csukásné lakásába be-

Olasz tábori csendőrök.

törnek. A betörés mikénti végrehajtását úgy beszéltek meg, hogy nem mennek Köbölkút községbe, hanem az éjszakát Muzsla község határában fogják tölteni. Itt egy boglyában éjjeli szállást készítettek, ahol Sós és a zsidó az éjszakát töltötte, míg ő Köbölkút községbe ment szülei lakására, magához vette a kerékpárját és egy kenyeret is lopott tőlük. A hajnali órákban felkereste társait Muzsla község határában, a kenyér egy részét elfogyasztották, majd a reggeli órákban mindhárman elindultak Párkány község felé. Útközben Sós észrevette, hogy Weiner János köbölkúti lakos motorkerékpáron Párkány felé halad, ezért az volt a szándéka, hogy Weinert megállítja és elviteti magát Párkányba, míg ő és Béla nevű társuk kerékpáron követik őt. Weiner azonban nem állott meg s így gyalog mentek tovább. Párkány községbe megérkezve, a sértett lakását a tengeriföldeken keresztül megközelítették s mivel látták, hogy senki sem tartózkodik a lakásban, Sós és a zsidó a kerítésen át a sértett udvarába másztak, míg ő kint maradt figyelőnek. Sós és társa az ablak kifeszítése után a lakásba hatoltak s onnan nagyobb mennyiségű ruhaneműt hoztak ki. A ruhaneműt két nagy bőröndbe gyömöszölték, egy ágyterítőbe pedig még nagyobb mennyiségű fehérneműt csomagoltak. A csomagokat egymás között felosztva, a tengeriföldeken keresztül Párkány község nyugati kijáratához vitték, ahol Béla nevű társuk azt mondta nekik, hogy a csomagokat onnan ő viszi be a községbe és ott értékesíti. Ő és Sós men-

jenek vissza Köbölkut községbe és 1940 augusztus 21-én a délelőtti órákban várjanak rá az érsekújvári vasútállomáson, hol a zsákmány értékesítéséből befolyt összegben egyenlő arányban osztoznak.

Ezután a zsidótól elváltak és Köbölkut községbe mentek, hova aznap 13 óra tájban érkeztek meg. A zsidóval azóta nem találkoztak.

Tagadta azt, hogy a lopásból származó tárgyakból bármit is megtartott volna magának.

Krammer kikérdezése után Sóst vettem elő. Mivel látta, hogy tagadásával nem ér célt, a cselekmény elkövetését Krammerral egybehangzóan ismerte be.

Beismerő vallomásuk után elfogtam és még az éj folyamán Párkány községbe kísérttem őket.

Sós és Krammer beismerő vallomását azonban tárgyi jellegű adatokkal nem tudtam alátámasztani s éreztem, hogy csak fél munkát végeztem. A reggeli órákban Sóst és Krammert a helyszínre kísértük és ott rekonstruálás alapján a szerepüket tisztáztuk. Ezt követően elvezettek bennünket addig a pontig, hol a csomagokat Béla nevű társuknak átadták. Az ellopott tárgyak mennyiségét figyelembe véve, az volt az érzésem, hogy társuk a csomagokat egyedül nem vihette messze és a zsákmányt a közelben kellett, hogy értékesítse vagy elrejtse. Ezért a nyomozást abba az irányba folytattuk, hogy van-e a közelben olyan egyén, akiről feltehető, hogy lopott tárgyak megvásárlásával foglalkozik. Így arról értesültünk, hogy a közelben lakik egy Weiss Sámuel nevű zsidó, akiről feltehető, hogy lopott tárgyak megvételével foglalkozik. Weiss lakására mentünk tehát. A konyhában fogadott bennünket. Az asztalán egy nagyobb csomagot láttam és amikor kibontottam, legnagyobb meglepetésemre a keresett bűnjelék egy részére ismertem. Hozzáfogtunk a házkutatás megtartásához s ennek során a bűnjelék nagyrésze előkerült, de találtunk ezenkívül nagymennyiségű lengyel katonai eredetű felszerelési tárgyakat is.

A házkutatás során előtalált bűnjelkeket két zsákba helyeztük el, azokat hátára csomagoltuk s így a község házára kísértük. A kikérdezés során Weiss azt adta elő, hogy a házkutatás során megtalált tárgyakat 1940 augusztus 18-án Scheiner Izrael munkácsi lakostól vásárolta 90 P-ért. Tagadta, hogy tudomása lett volna arról, hogy az általa megvásárolt tárgyak lopásból származnak. Mivel a lakásán Weiss feleségét nem láttam, kérdést intéztem hozzá felesége holléte felől. Weiss azt mondta, hogy felesége augusztus 20-án a reggeli vonattal Budapestre utazott. Mivel az volt a feltevésünk, hogy Weissné a lopott tárgyak egy részét Budapestre vitte, egy járőrt útbaindítottunk azzal, hogy Weissné Budapesten a Hernád-utca 60. szám alatt vegye őrizetbe és kísérje Párkányba. Feltevésünk helytálló volt, mert Weissné értékesítés végett magával vitt 1 női plüss bundát, 1 szürke kosztümöt és 1 ágyterítőt. Értékesíteni azonban már nem volt ideje, mert a járőr őrizetbe vette.

Az ismételt kikérdezések során is tagadta Weiss, hogy több tárgyat is megvásárolt volna. Később azonban beismerte, hogy a lopásból származó férfi és női fehérneműt a párkányi zsidó imaházban rejtette el, ahol azokat meg is találtuk.

1940 augusztus 21-én a reggeli vonattal Érsekújvárra utaztam és Sóst is magammal vittem. Az volt a szándékom, hogy az ott megjelenő Scheiner Izraelt is elfogom a Sósna ígért találkán, de — amint az már előrelátható volt — Scheiner ezen nem jelent meg és így elfogása nem sikerült.

Az esztergomi rendőrkapitányságnál megállapítottam, hogy Sós Józsefet és társait 1940 augusztus 17-én igazoltatták s ez alkalommal a Sósék társaságában levő zsidó az alábbi adatokat tartalmazó anyakönyvi kivonattal igazolta magát:

Róth Emil sz. 1908 szeptember 18-án, izr. atyja: Izrael, anyja: Glück Sára.

Az igazoltatás alkalmával Róth azt mondta, hogy munkácsi illetőségű és odaváló, Kertalja-utca 14. szám alatti lakos.

A birtokunkban levő adatok alapján a munkácsi rendőrkapitányságot távbeszélőn megkerestük és kértük Róth elfogását. Minthogy a válasz késett, Róth felkutatása és elfogása végett Munkácsra utaztam.

A munkácsi rendőrkapitányság bejelentő hivatalában őrzött bejelentő lapok között, a fenti adatokat tartalmazó bejelentő lapot nem találtuk és a Kertalja-utca 14. szám alatt beépítetlen telek volt. Ekkor nyilvánvalóvá vált, hogy az igazoltatása alkalmával Róth hamis anyakönyvi kivonatot mutatott fel.

Feltevésünk szerint esetleges újabb igazoltatás alkalmával Róth újból a birtokában levő anyakönyvi kivonattal igazolja magát, ezért annak az anyakönyvi kivonatnak adataival kértük a Hírközpont útján az országos körözését és elfogását.

1940 szeptember 1-én a budapesti főkapitányság detektív csoportja Róth Emilt elfogta. Kiderült, hogy valódi neve: Braun Mór sz. 1916 január 16-án, Szolyván, zsidó, nőtlen, kereskedősegéd, szolyvai lakos.

Braun Mór a terhére rótt bűncselekmény elkövetését beismerte.

1941 október havában az érsekújvári kir. törvényszék Sóst és Krammert 1—1 évi fogházra, Weiss Sámuel 1 és 1/2 évi, Weiss Sámuelné 6 havi fogházra, míg a pestvidéki kir. törvényszék Braun Mórt 1 évi börtönre ítélte.

*

A leírt nyomozás minden tekintetben mintaképül szolgálhat, de különösen a tervszerűség és alaposság szempontjából.

Ha minden orgazdát sikerülne ártalmatlanná tenni, a tolvajok száma is erősen megcsappanna. Ezt nem szabad a csendőrnek elfelejtenie. Féleredmény az olyan nyomozás, mely a lopást kideríti ugyan, de az orgazdákat nem tudja leleplezni és a bíróság elé állítani.

Ki kell emelni itt azt a lelkiismeretességet, leleményességet és alaposságot, amellyel a nyomozás a bűnjelék hiánytalan megszerzésére és az orgazdák leleplezésére törekedett — teljes sikerrel.

Figyelemreméltó végül az a tervszerű eljárás, amelynek eredményeként sikerült a harmadik, ismeretlen tettestárs kilétét megállapítani és őt elfogni. Itt mutatkozott meg igazán a „Nyomozati Értesítő,” jelentősége.

KÖNYVISMERTETÉS

Dr. Kiss Károly: Ahonnan elszállt a lélek... A 101. hadtápszázalój segédtisztje volt a szerző, aki tart. százados, a székesfőváros tiszti ügyész helyettese. A zászlóaljnál igen sok csendőrtiszt és légénység szolgált. Azt mutatja meg ez a könyv, hogy a szolgálatot milyen körülmények között kellett teljesíteniök és hogy a magyar csendőr milyen kiválóan oldotta meg a feladatát. Erre nézve itt közöljük a könyv egyik részletét:

A tábori sapka mellett viselt kakastoll Kurszkban is dicsőséget és tekintélyt jelentett nemcsak viselőinek, hanem a zászlóaljnak és talán magának az egész magyar csendőrségnek is.

Kiválóan képzett tábori csendőrlegénységünk mindenütt megállta a helyét, amerre csak megfordult. Dicséretre méltó buzgalommal vettek részt csendőreink nemcsak a különböző vállalkozásokban, hanem jórészt — még nem lévén önálló működési területünk — öntevékenyen végzett nyomozásokban és a német tábori csendőrséggel közösen teljesített tábori biztonsági szolgálatban is.

A jelentős közreműködésükkel végrehajtott partizánakciókról már írtam, most néhány dolgot szeretnék megemlíteni működésüknek arról a területéről, amelyen talán leginkább elemükben vannak.

Szinte csodálkozik az ember azon az ügyességen és leleményességen, amivel a messzi idegenben, nyelv és helyismeret meg tapasztalatok nélkül, értékes nyomozási eredményeket mutattak fel csendőreink.

Egy olyan kémkedési ügyet bogoztak ki önállóan éppen az indulásunk előtti napokban, amelynek szálai egészen a német „Geheimfeldpolizei“-nél alkalmazott orosz ágensekig és megbízottakig vezettek.

Két orosz nőnek az utcán rendezett féltékenységi jelenetéből elkaptott egy-két szóra fogott gyanút a városban szabad ideje alatt sétálgató egyik tábori csendőrünk. Néhány társával magánszorgalomból napokon keresztül figyelték a nőket, lakásuk környékét és a velük érintkezésben lévő embereket.

Büszkén jelentették egy szép napon parancsnokuknak, Száday Béla csendőrfőhadnagynak az eredményt, akinek szakszerű irányításával minden bizonyíték hamarosan a kezükben volt s már csak nyakon kellett csípni a társaságot.

Izgalmas gyorsasággal gombolyították tovább a mozivásznonra kívánczó ügyet és rövidesen az egész társaság — még a német titkos szolgálat egyik orosz alkalmazottja is — együtt kuporgott a szalmán az őrszobában.

Tanítónő, városi tisztviselő, volt fehérgárdista tiszt, munkás, iskolaigazgató, nők és férfiak voltak a tagjai a leleplezett kém szervezetnek. Az öntevékenyen végzett házkutatások során olyan értékes tárgyi bizonyítékokat sikerült összehordaniuk, hogy a német kémelhárító szolgálat már teljesen kibogozva kapta meg a nagyszabású kém szervezkedés minden részletét.

Különös érdeklődéssel hallgattam ki magam is a kém banda eleinte vallani sehogyan sem akaró, később azonban a bizonyítékok súlya alatt megtört vezetőjét.

A Denikin-féle fehér hadseregben praporscsik, — zászlós — volt a kopasz, rosszkinézésű orosz, aki az ellenforradalom leverése után a rá kiszabott néhány évi börtönt letöltötte, majd állás és kenyér nélkül kódogorva az országban, az orosz kém szolgálat hálójába került. Eleinte 20 rubelért végzett jelentéktelen szolgálatokat és besúgásokat. Munkáját ellenérzéssel végezte, pusztán megélhetési okokból, de később mindjobban belekerült a kém szolgálatba, ahonnan szabadulni élete kockáztatása nélkül már nem volt lehetséges. Hivatása lett, fizették, hát dolgozott.

Elfogatása előtt nem egészen két héttel kapta meg az eligazítást Moszkvában. Ha jól emlékszem a „Metropol“ szálló egyik elegáns elsőemeleti szobájában kellett néhány napig várakoznia az orosz kém szervezet névszerint megnevezett egyik hadnagyára, aki útbaigazította és nem túlságosan bőven, de pénzzel is ellátta. Egy csak későbbben megszállott városban való jelentkezése után azzal ültették be egy N. K. V. D. börtönbe, hogy a cellatársából szedjen ki adatokat.

Az ügy most felderített egyik részletének hallatára jött rá, hogy tulajdonképpen nem ő figyelte meg rabtársát a börtönben, hanem az volt megbízva az ő megfigyelésével.

A már visszavonulóban lévő vörös hadsereg hadműveletei közben helyezte el az előre kijelölt személyeknél és helyeken azokat a közléseket, amelyeknek értelmét jóformán maga sem ismerte, majd a mozgásban lévő vonalakon átcusúsza került Kurszkba. Itt az óramű pontosságával már korábban kiépített szervezet hálózatának fonalait felvéve, kezdett működni.

Előtte ismeretlen embereknek adta át jelentéseit és kapta az újabb parancsokat. Bizonyos döntő jelentőségű akciójának időpontjára nézve éppen azon a megbeszélt találkozáson kapta volna meg az utasításokat, amelyen lefűlelték.

Mondja, hogy mikor a bazároknál szemben találta magát egy látszólag közömbösen sétálgató magyar katonával, ösztönösen megérezte, hogy elárulták. Vissza fordult, futásnak eredt, arra azonban nem gondolt, hogy egy másik kakastollas katonának a karjaiba ugrik.

A német Feldpolizei defenzív osztályán igen megörültek a fogásnak s amikor a tábori csendőreink a foglyokat és bizonyítékokat átadták, a szolgálatban lévő német tisztek és nyomozók megölelgették őket.

Szép német dicséret volt jutalmuk.

Még csak annyit teszek hozzá, hogy ebben az ügyben szerzett adatok segítségével, egy újonnan elfoglalt városban, Sztarij-Oskolban, a visszavonuló vörösök által visszahagyott ügynevezett romboló zászlóalj parancsnokát is sikerült ártalmatlanná tenni, mielőtt még működését megkezdhetné volna.

A magyar-német fegyverbarátság és együttműködés szimbólumaként a kurszki utcákat hosszú időn át egy párban portyáztá a félhold alakú jelvénnel ellátott német és a kakastollas magyar tábori csendőr.

Beszélni egymással ugyan nem igen tudtak, de mutatással és azzal a néhány orosz szóval, ami néhány hónap alatt mindkettőjükre ráragadt, valahogyan mégis csak boldogultak.

A világ, amelyről a könyv képet ad, előttünk alig ismert, de mindnyájunkat érdekel, úgyis, mint magyar embert, úgyis, mint a közbiztonság katonáit.

Ez a világ a szerző előtt nem volt ismeretlen, mert mint hadifogoly már járt ott az első világháborúban s a képek, amiket a szerző ad a könyvben, annál érdekesebbek, mert az összehasonlításokra ismeretei révén módja van. Pompás híradó-képsorozat a könyv, amit a szerzőnél, Budapest, XI., Fehérvári-út 15. lehet megrendelni.

Karddal és tollal. (A magyar haditudósítás története.) Írta: *Lukács József*. A szakkörökben ismert, fiatal sajtótörténésznek ez az újabb könyve a magyar haditudósítás történetét foglalja egybe a legrégibb időtől napjainkig. A színes, hivatott tollal megírt könyvből a magyar haditudósítás ezer esztendő története tárul elénk. A futárok és énekmondók, a krónikairó barátok, a hadijelentéseket szerkesztő hadvezérek, az álnéven tudósító bányavárosi megbízottak, a végvári vitézek, Tinódi Sebestyén és Tollkötő Albert, gróf Zrínyi Miklós, a hadvezér-költő, II. Rákóczi Ferenc, Széchenyi, a futártiszt, az 1848-as szabadságharc tudósítói, a német-francia háborúk „hivatásos haditudósítói”, az 1914–18-as világháború haditudósítói, majd a mai háborúk haditudósítóinak „fegyverneme”, mind külön-külön fejezetei és értékes bizonyítói a magyarság harcainak. Aki ezt a szép könyvet elolvassa, nemcsak nemesen szórakozik, hanem rövid idő alatt sok meglepő dolgot is megtanulhat. A könyvhöz dr. Erdélyi Gyula ezredes, egyetem magántanár írt igen értékes előszót. Ára fűzve, színes kartonban, 12 db, műmelléklettel: 5.40 Pengő. Kapható minden könyvkereskedésben és a kiadónál: Lukács Sándor könyvkiadó, Budapest, VIII., Déry-u. 10. II em. 6.

HALOTTAINK

Szeőcs Gusztáv kassai VIII. kerületbeli csendőr június 10-én a bélyi vasútállomáson véletlen baleset következtében meghalt. Bélyen temették el. 1940 nov. 15. óta szolgált a testületben. Az Erdélyi emlékéremmel volt ellátva.

Nyugállományú bajtársaink közül meghaltak:

Balla Sándor őrmester (VII. ker.), 1919–1938-ig szolgált,

Major Gyula főtörzsőrmester (III. ker.), 1897–1921-ig szolgált,

Murányi István őrmester (VII. ker.), 1927–1943-ig szolgált,

Török Nyegre Béla szv. főtörzsőrmester (VII. ker.), 1899–1929-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Kinevezések, áthelyezések, beosztások. A m. kir. honvédelmi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben **kinevezte:** nemes besenyői **Beöthy Kálmán** ezredes, a m. kir. belügyminiszterium XX. osztálya vezetőjének ideiglenes helyettesét, ugyanezen osztály vezetőjének helyetteséül; **áthelyezte** nemes kövendi **Nagy Jenő** ezredes Nagyváradról Debrecenbe, **Kalotai Gyula** g. főhadnagyot Szentendről Budapestre, **beosztotta:** **Storcz Gyula** g. hadnagyot a budapesti, **Végh László** g. hadnagyot a kecskeméti, **Tamás László** g. hadnagyot a székesfehérvári osztály gazdasági hivatalhoz.

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából elrendelni méltóztatott, hogy **Dicsőő Elismerése** a **hadiszalag és a kardok** egyidejű adományozása mellett **tudtul adassék:** **Kulifai László** főhadnagynak, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért; továbbá elrendelni méltóztatott, hogy **Dicsőő Elismerése tudtul adassék:** nemes **Csáthy György** alezredesnek — nyugállományba helyezése alkalmából — hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban teljesített kiváló és eredményes teljesítményeiért. A m. kir. IV. honvéd hadtest parancsnoka a Kormányzó Úr Ö Főméltósága által reá átruházott hatáskörben, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából, a Legfelsőbb Hadúr nevében **adományozta** az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért a **Magyar Bronz Vitézségi Érmét:** **Fábián János** tart. csendőr-ormesternek, **Horváth László** őrmesternek, **Fogarasi István**, **Kertai Ferenc** és **Rétháti Ede** csendőröknek.

Dicsőőretek. A m. kir. honvédelmi miniszter úr **okirati dicsőő elismerésben** részesítette: vitéz **Faragho Gábor** altábornagyot, a m. kir. miniszteriumban mint az Elnökség vezetője kifejtett kiválóan eredményes és rendkívül hasznos teljesítményeiért, vitéz **Borgóy János** századost, a bácskai államellenes szervezkedés felderítése és a mozgalom vezető tagjainak ártalmatlanná tétele érdekében folyamatban volt nyomozás irányítása terén nyomozó alosztályparancsnoki minőségben kifejtett igen értékes és hasznos szolgálatait. A m. kir. honvéd vezérkar főnöke, a Szovjet elleni hadműveletek alkalmával az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálataikért, **okirati dicsőő elismerésben** részesítette: **Menyhárt János**, **Tóth István** csendőröket és **Marázi Lajos** ny. csendőrt. A pécsi IV. kerület parancsnoka **okirati dicsőő elismerését** fejezte ki: **Halász József** törzsőrmesternek, **Ujvári Lajos**, **Lakatos Antal** őrmestereknek, **Hegedűs Gábor**, **Kulcsár Károly** csendőröknek. A kassai VIII. kerület parancsnoka **okiratiilag megdicsőőte:** **Homonnay András** alhadnagyot, **Bajó Lajos** főtörzsőrmestert, **László Lajos** törzsőrmestert, **Telek József**, **Czúkor Béla** őrmestereket, **Dorozsmai József**, **Kelemen József** II. csendőröket; **nyilvánosan megdicsőőte:** **Deák Imre**, **Bognár Pál** őrmestereket, **Balga László**, **Lázár János**, **Kovács József**, **Kádár Endre**, **Brekki János**, **Lovas Imre** csendőröket és **Erdélyi István** II. prb. csendőrt.

Nemzetvédelmi Kereszt adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával az alább felsoroltak részére, a világháborút követő forradalmak és ellenforradalmak, valamint az ország elszakított területeinek visszaszerzése körül életüket veszélyeztető önfeláldozással véghezvitt hazafias cselekedeteik elismeréseként a

Nemzetvédelmi Keresztet adományozni méltóztatott: Vattay Ferenc nyá. ezredesnek, Inczedy Agoston, Zalasdy Ferenc alezredeseknek, Zoltay Pál. g. alezredesnek, Tihanyi Ferenc nyá. őrnagynak, néhai deési báró Diószeghy Tibor nyá. századosnak, Szelevényi Tibor főhadnagynak, Csuti Mihály, Faragó Sándor, Mészáros Lukács, Nagygyörgy Bálint, Németh János, Perényi Zsigmond, Rózsa István, Sallai Lázár, Szűcs István I., Talmácsi Imre, vitéz Tóth Lajos alhadnagyoknak, Magyar András, Nánási József nyá. alhadnagyoknak, Tordai Pál, Simon Lajos, Berkes János főtörzsörmsztereknek, Juhász Nagy János, Pajor János, Papp József I., Nemes Mihály, Hegedűs Péter, Tajthy Zoltán szv. főtörzsörmsztereknek, vitéz Bölkényi Sándor, Csarnagotszky Mihály, Málnási Pál, Máté László, Mucsi István, Nagy Lajos III., Nagy Sándor, vitéz Nádasdvari Sándor, Tóth Lajos nyá. főtörzsörmsztereknek, Paulincsák János, Szalai József, Szűcs János, Vajda János, Szabó Benő törzsörmsztereknek, Moravczek János, Ország József, Pipás Ignác, Toncsán Mihály, Varga Ambrus nyá. törzsörmsztereknek, Molnár József nyá. örmesternek, Leányvári (Lukovics) László, Szeghalmi Sándor csendöröknek és Tőzsér Pál nyá. csendörnek.

Csendőrcsapattisztképző tanfolyam kezdődött június 15-én, Budapesten, a tiszti tanfolyamok parancsnokságánál. A tanfolyam parancsnoka Nemesmonostory Jenő ezredes, tanárai: Bíró Kálmán, Bogrányi József, Németh Ferenc alezredesek, Bartos Adorján őrnagy, nemes medzihradnei Medzihradzky Aladár g. őrnagy, dr. Varga Kálmán á. őrnagy, Pallós Andor, dr. vitéz Székely Frigyes, Sörényi István, dr. Németh László századosok, dr. Topolay Imre hb. százados, dr. Borhy Emil, Radnay László főhadnagyok, valamint dr. Orsós Ferenc e. ny. r. tanár és Hatz Ottó honvéd őrnagy. **A tanfolyam hallgatói:** Kadocska Gábor, Forrás Ernő, Pék Pál, Lácay-Szabó László, Fenes Pál, vitéz Dobó József, Domokos Sándor, Márczy Róbert, Zsabokrszky Jenő, Komáromi Károly, Sárvári László, Mészely Géza, Karvaly (Keszler) Gyula, Rajki Aladár, Tóth Béla, Aykler Zsigmond, Reskovich Agoston, Szabó Károly, Péri Antal, Duráti Miklós, vitéz Kásás László hadnagyok, dr. Kassai József tart. hadnagy, Kabay József tsz. hadnagy, Dezső Lajos tart. hadnagy, Jeremiás József tsz. zászlós, Czipott László, dr. Györki Jenő, Petrikovszky Frigyes, Veress Andor tart. zászlósok, dr. Gyarmathy Dezső, Kottaun Dénes tsz. zászlósok, dr. Bocsor István, dr. Frühwirth Károly, dr. Kala Szabolcs, dr. Kalmár Béla, Koppány Tivadar, dr. Lajos János, Paulics Géza, dr. Tary Miklós, Tost András, Várhelyi Vilmos, Zsolt Gyula, Gergely Lajos, Milkovich Ferenc tart. zászlósok.

Csendőrségi Közlöny. 22. szám. Csendőrségi személyazonossági igazolványokon a megváltozott rendfokozati elnevezések helyesbítése. Fehér kesztyű viselésének szabályozása a csendörlegénységre vonatkozólag. Katonadíjszabás díjtételeinek módosítása. Sportügységi jelvénytörvényekkel kapcsolatos költségek elszámolása. A csendőrségi gyógyházakba beutaltak után fizetendő térítési díjakat

megállapító rendelet módosítása. A m. kir. csendör gyógyházak számára kiadott „Általános határozványok” módosítása. 23. szám. Szállodákban és kirándulóhelyeken tartható táncok szabályozása. Honvéd sportügységi jelvények előjegyzése. Lóápolók öregségi, rokkantsági stb. járuléka. Örsparancsnokok számára nyomtatvány beszerzési előleg. 24. szám. Uzsorabírók hatáskörére és eljárására vonatkozó rendelkezések újabb kiegészítése és módosítása. Szárnyparancsnokok gépkocsi üzemátalánya. Hivatásos állományból származó és szolgálati idelelre igénybevett nyugállományú tiszthelyettesek illetményei. Tisztek és tiszthelyettesek tűzeloanyag ellátása az 1943/44. évben.

Megszökött a fogoly. A mocsai örs egyik járőrétől Dudás Katalin, rablás miatt elfogott cigány, a komáromi kir. ügyészséghez való kísérés közben, június 14-én Mocsai és Szöny községek között megszökött.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. A budapesti I. kerületben: A péceli örs tagjai együtt 20 P 10 f., Szeles Ferenc főtörzsörmszter, Paizs Ferenc csendör együtt 5 P, Kálmán József főtörzsörmszter, Kovács Pál csendör együtt 5 P, Mezei Pál örmester, Sziklai Márton csendör együtt 5 P, Pelle János törzsörmszter, Tóth József II. prb. csendör együtt 4 P 96 f., Nagy Antal törzsörmszter, Besenyei János csendör együtt 15 P 88 f., Kormos Tóth János főtörzsörmszter, Szász Ferenc prb. csendör együtt 2 P 50 f., Enyedi Péter törzsörmszter, Berze István csendör együtt 29 P 42 f., Kelemen Sándor csendör, Posztranyák János prb. csendör együtt 23 P 76 f., a székesfehérvári II. kerületben: Dancs István örmester 14 P 89 f., Szatmári Albert prb. csendör 14 P 88 f., Márton Lajos örmester 9 P 93 f., Asztalos Béla prb. csendör 9 P 92 f., Németh Sándor I. örmester, Nagy István IV., Sós József csendörök, Vajai Joachim prb. csendör egyenkint 3 P 72 f., Szabó Ferenc törzsörmszter, Kelemen István csendör egyenkint 4 P 96 f., Bodó Imre főtörzsörmszter 2 P 96 f., Kiss József, Kevély István csendörök egyenkint 10 P, Losonczy István főtörzsörmszter 14 P 88 f., Molnár János, Tunyogi János törzsörmszterek egyenkint 2 P 48 f., Várnagy István, Elekes János törzsörmszterek egyenkint 50 f., Nagy István törzsörmszter 9 P 74 f., Kontra János prb. csendör 4 P 96 f., Bódi Lajos törzsörmszter, Hám Lajos prb. csendör egyenkint 3 P 48 f., Madarász Ferenc főtörzsörmszter 84 f., Sebestyén József törzsörmszter, Almási Ferenc csendör egyenkint 83 f., Molnár Imre főtörzsörmszter, Vázsonyi Vencel csendör egyenkint 2 P 10 f., Réthy György csendör, Sturm Kálmán prb. csendör egyenkint 17 P 35 f., Pongrácz János főtörzsörmszter 3 P 98 f., a szombathelyi III. kerületben: Sulyok János törzsörmszter, Németh Lajos prb. csendör együtt 3 P 96 f., Pálmai Péter főtörzsörmszter, Békefi János törzsörmszter, Imre László, Szöllősi Sándor örmesterek, Havasi János, Kondor Lajos csendörök, Kereszturi Ferenc, Dani Ferenc prb. csendörök együtt 3 P 60 f., Horváth István I. csendör, Szatmári János prb. csendör együtt 20 P, Marosvári János, Szabó Sándor I. csendörök együtt 60 P 60 f.

Használja a csendör-levelezőlapokat!

Áruk minőségéért, olcsó áráért, stb., elismerő és köszönő levelet ne írjunk, mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek reklámcsinálói semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árut

szállítói cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogás merül fel, ez a mi tudomásunkra jusson. Kérjük tehát olvasóinkat, kifogásaikat közzéjékelni, hogy az érdekelt céget jogos kifogás esetén hirdetőnk sorából távolíthassuk.

a debreceni VI. kerületben: Ágoston László törzsőrmester, G. Csátó Gyula prb. csendőr egyenkint 2 P, Takács Ferenc főtörzsőrmester, Lakatos János, Szalóki György csendőrök, Kovács Gyula prb. csendőr egyenkint 40 P 50 f., Pásztor Béla, Tapolczai József őrmesterek egyenkint 80 f., a miskolci VII. kerületben: Bagoly János főtörzsőrmester, vitéz Legényei József, v. Czaga József, Széplaki József csendőrök egyútt 37 P 90 f., Baráti János törzsőrmester, Mészáros János őrmester, Sás Sándor csendőr egyútt 19 P 85 f., v. Mester Miklós főtörzsőrmester, Hajdu Ferenc törzsőrmester, Kasza Albert őrmester egyútt 16 P 77 f., Kiss Antal törzsőrmester, Nagy Kálmán csendőr egyútt 63 P 94 f., Nagy Lajos III. főtörzsőrmester, Ujj István őrmester, Czibak László, Szalai József, Bálint Ambrus csendőrök, Vasziló István, Tifán Ferenc prb. csendőrök egyútt 195 P 89 f., Irinyi András törzsőrmester, Tenke Imre őrmester egyútt 1 P 66 f., Vincze János I. törzsőrmester, Lantos János őrmester egyútt 18 P 80 f., Mészáros János I. őrmester, Máté Miklós csendőr egyútt 34 P 12 f., a kassai VIII. kerületben: Tátrai János, Ascsillán Ferenc csendőrök egyenkint 4 P 41 f., Hamar László törzsőrmester, Széplaki István csendőr egyenkint 1 P 25 f., Gácsi Mihály, Tamás András csendőrök egyenkint 60 f., Molnár György őrmester, Bernáth Gyula prb. csendőr egyenkint 1 P 75 f., Sasvári Pál, Deák Gyula csendőrök egyenkint 45 f., Tóth Ferenc őrmester, Hudák József csendőr egyenkint 25 P 85 f., Juhász Lajos, Tordai István csendőrök egyenkint 2 P 54 f.; a kolozsvári IX. kerületben: Tóth István prb. csendőr 4 P 95 f., Kosik József prb. csendőr 2 P 48 f., Garai Zsigmond főtörzsőrmester 4 P 67 f., Kiss Sándor prb. csendőr 4 P 66 f., tettenérői és feljelentési jutalékban részesültek. A jutalékokat valamennyien felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Adomány. A kiskunhalasi szárny tisztjei, tiszthelyettesei és tisztesei a május hóban megtartott céllovászat alkalmával önkéntes adakozás útján 200 P-t gyűjtöttek hadiözevgyek és hadiárva megsegítésére. Az összeget két vagyon-talan, keresetképtelen, kisgyermekes hadiözevgynek adományozták.

A Magyar Szárnyak második júniusi száma megjelent. Nagy Béla százados „Honismeret repülőgépről” címmel eddig soha nem látott képanyaggal illusztrálja a madártávlati Magyarországot s a háború utáni magyar légitörzshatár fejlődésének veti meg az alapjait. Raczkó Lajos Méray-Horváth Róbert kitűnő távrepüléséről, valamint a váti oktatótáborról számol be. Nagy Ernő szegedi látogatásáról ad számot. André Lajos a repülő időjárás kutatásról ír. Vitéz Szent-

némedy Ferenc a jövő kereskedelmi repüléséről közöl érdekes külföldi nézeteket. Udvary Jenő repülőőrnagy az egész világ repülőeseményeit foglalja egybe. A német repülőerdőkről, a Kurierokról érdekes képes oldalt látunk, rövid cikkel. Az éjszakai vadászok, a vadászgépek fegyverzete, a szovjet légierő gépeinek rajzai adják meg a legújabb műszaki vonatkozású felvilágosítást az érdeklődőknek. Még több érdekes cikk, szép képek, változatos tartalom egészítik ki a Magyar Szárnyak júniusi második számát. A lap ára változatlanul 50 fillér. Mutatványszámot a kiadóhivatal (VII., Király-utca 93. II.) készséggel küld.

Csendőrségi tollforgót köt, javít, árusít Várfai Mihály ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidék-köz 5. fszt. 2. és Dél József ny. főtörm. Rákosszentmihály, József-u. 74.

SZEMÉLYI HIREK.

Elöléptek. Főtörzsőrmesterré: a budapesti I. kerületben: nemes Pelczér Sándor, Kiss Gyula törzsőrmesterek; törzsőrmesterré: a pécsi IV. kerületben: Varga Géza, Szendi Sándor, Varga Ferenc III., Kalmár József őrmesterek; a kassai VIII. kerületben: E. Dörgő János, Horváth József II., Erdei Jenő, Pete László, Fodor Lajos, Janocskó Mihály őrmesterek; őrmesterré: a pécsi IV. kerületben: Tóth János X., Járasi Lajos, Futó Simon, Varnyu Imre csendőrök; a kassai VIII. kerületben: Lukács József II., Fehér János csendőrök.

Megbízás. A budapesti I. kerületben: Szeles Ferenc főtörzsőrmester ideiglenes szakasparancsnokká megbízott.

Kinevezések. A budapesti I. kerületben: Dicső Mihály főtörzsőrmester őrsparancsnokká; Bernáth József, Czaba István törzsőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká; a szombathelyi III. kerületben: Polgár Jenő I., Kemény István törzsőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká; Szajkó István, Takács Ferenc I., Németh János II., Imre László, Varga József I., Kovács Pál I. v. törzsőrmesterek ideiglenes alcsoportvezetővé; a szegedi V. kerületben: Gyárfás Mihály főtörzsőrmester őrsparancsnokká; Tóth Ferenc, Rács Balázs v. törzsőrmesterek ideiglenes alcsoportvezetővé; a miskolci VII. kerületben: Kispál András, Szelemenkei Ferenc főtörzsőrmesterek őrsparancsnokká; Bérczes Béla, Erdei József, Szamos Lajos v. törzsőrmesterek ideiglenes őrsparancsnokká; a kassai VIII. kerületben: Dukai János főtörzsőrmester őrsparancsnokká kinevezettek.

Véglegesítették. A budapesti I. kerületben: Varga Károly; a székesfehérvári II. kerületben: Kolcsár János, So-

Brunnhuber

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ
BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178.

Művész kivitelű fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek, külső felvételek

MAGYAR PAPIR ÉS ÍRÓSZERSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
TELEFON: 12-43-08 ÉS 12-98-76.

EGYENRUHÁZAT Kriston János
Felszerelési cikkek * Polgári és egyenruha szabóság * Pontos postai kiszolgálás
Budapest, Baross-tér 1.
Telefon: 349-606
Megbízható keresztyén cég

EREDETI

PUCH — STEYR-WAFFENRAD — WANDERER
KERÉKPÁROKAT,
EMERGÉ GUMIKAT, ALKATRÉSZEKET FELSZERELÉSI CIKKEKET
RAKTÁRRÓL SZÁLLÍT

HERBSTER KÁROLY KERÉKPÁRNAGYKERESKEDÉS

BUDAPEST, VII. KÁROLY KIRÁLY-ÚT 9. — TELEFON: 42-33-44, 42-33-68

ALAPÍTVÁ: 1880

mogyi Kálmán Imre, Kozma Kálmán; a szegedi V. kerületben: Bregyán János, Zsigmond András, Szabó József, Baros Áron, Kökényesi Ignác, Simon Ferenc; a debreceni VI. kerületben: Barta Béla, Fábíán Antal, Tóth Béla, Kökői Mihály, Répási Sándor, Komáromi József; a miskolci VII. kerületben: Kardos Imre; a kassai VIII. kerületben: András József, Lázár István, Szováti Gusztáv, Bartók Ignác, Müller József, Malakuczi Antal, Vedres Miklós, Nagy László; a kolozsvári IX. kerületben: Györfi János II., Tóth István VII., Makacs Kálmán, Pásztor Imre, Egerlali István, Uj István, Bajor Sándor; a marosvásárhelyi X. kerületben: Beviz István, Damási Lajos, Elek Zsigmond, Fehér Mihály, Hegykői Mihály, Horváth István II., Klein Ulrich, Lippai Péter, Major István, Papp György, Farkas János, Szabadvári Vince, Zámboi László, Dézsi Sándor II., Hoppál Sebestyén, Békési György, Simon Bertalan, Péter János, Lábadi Miklós, Gallai Gyula, Szőke Sándor, Bagics István, Szolnoki Bertalan, Czirkák József, Domokos József, Fodor József, Hutóczki Mihály, Huzsvár György, Kenczán László, Palkovics Ferenc, Sándor Géza, Sorosi József, Szász Béla, Varga Zsigmond II., Vityi István csendőrök az előírt próbaszolgálati idő letelte után.

Házasságot kötöttek: vitéz Ferenczy László alezredes nemes Késmárky Valéria úrhölgygel Budapesten, Szathmáry Károly főhadnagy Legényi Lenke Etelka úrhölgygel Budapesten, dr. Jani István főhadnagy Gerencsér Györgyike úrhölgygel Zalaegerszegen, Tamási (Boér) Jenő főhadnagy Schäffer Aranka úrhölgygel Budapesten; a budapesti I. kerületben: Katona Lajos törzsrőrmester Környei Erzsébettel Budapesten, Herczeg József őrmester Bakos Lidiával Algyón, Kovács Lajos őrmester Krenák Erzsébettel Pestszentlőrincen, Hegedüs Pál törzsrőrmester Csizsár Erzsébettel Szinben, Papp Mihály törzsrőrmester Kisgyörgy Erzsébettel Mikóújfalun, Kulcsár Ferenc őrmester Barna Erzsébettel Böhönyén, Kovács Károly őrmester Aczél Máriával Nagykanizsán, Dudás József őrmester Fehér Máriával Tápiógyörgyén, Farkas Sándor őrmester Elek Eszter-Rozáliával Alattánban, Tölgyesi Bertalan őrmester Földi Juliannával Gödöllőn, Tevely József törzsrőrmester Bedő Erzsébettel Rugonfalván, Hegyvári Pál őrmester Sipos Judittal Békéscsabán; a székesfehérvári II. kerületben: Takács József III. őrmester Takács Máriával Tatán, Simon Gyula őrmester Kovács Margittal Öttevényben, Balázs Béla csendőr Molnár Gizellával Gömörpányban; a szombathelyi III. kerületben: Beke István szv. főtörzsrőrmester Varga Emmával Budapesten, Nagy József VI. csendőr Sábler Juliával Vasszentmihályon, Décz Sándor I. őrmester Főki Franciskával Csöglén; a pécsi IV. kerületben: vitéz Tóth János XI. csendőr Horváth Máriával Bellyén, Csüllög Ferenc őrmester Juhász Gizellával Magyarhertelenen, Farkas Károly őrmester Rác Rozáliával Kecskeméten, Kocsor Gyula őrmester Dongó Juliannával Bárdudvarnokon, Orosházi Gyula őrmester Zelkó Ilonával, Andrásdán; a szegedi V. kerületben: Kincses Mihály törzsrőrmester Harmath Rozáliával Pustamérgesen, Földi Elek őrmester Ma-

czelka Máriával Hódmezővásárhelyen, Bor Sándor őrmester Rendek Margit-Evával Jánoshalmán, Csapó Imre őrmester Németh Piroskával Vencsellőn, Fodor János őrmester Harangozó Mária Teréziával Újkígyóson, Szélpál Imre őrmester Domonkos Etelkával Szegeden, Petrick Ferenc csendőr Sándor Juliannával Pustamérgesen, Béres Lajos csendőr Nagy Matildal Sándorfalván; a debreceni VI. kerületben: Nagy Zoltán törzsrőrmester Mészáros Ilonával Jászladányban, Varabkó Mihály törzsrőrmester Stéfán Erzsébet-Máriával Fancsikán, Fehér Károly I. törzsrőrmester Süveges Juliannával Tiszaföldváron, Pintér Imre őrmester Varga Erzsébettel Karcagon, Joó Pál őrmester Török Margittal Derecskén, Buzás István törzsrőrmester Nagy Teréz Püskin; a miskolci VII. kerületben: Zérczi József törzsrőrmester Vince Jolánnal Szolnokon, Karczag Bernát törzsrőrmester Forgó Margittal Karácsondon, Fehér Sándor II. őrmester Kis Fejes Malvinával Bátkán, V. Tóth Imre őrmester Rókási Máriával Tarnamérán, Simon István őrmester Nyeste Irénnel Mezőtárkányban, Szabó Gábor őrmester Gránát Juliannával Pelsőcön, Tarnai Béla őrmester Bettés Irén Margittal Sajóvelezden; a kassai VIII. kerületben: Krasznai András őrmester Spisák Máriával Hidasnémetiben, Kiss Miklós őrmester Bodnár Annával Királyhalmecen, Csala Ferenc őrmester Nagy Rozáliával Oszentivánon, Király Mihály I. őrmester Burcs Ilonával Szolyván, Szabó Sándor III. őrmester Medve Magdolnával Hajdubagason, Ujhelyi Gyula őrmester Ács Katalinnal Vársárosdombon, Varga János II. őrmester Tulipán Ilonával Nagykállóban, Dobó István őrmester Takács Juliannával Szegeden, Mogorós Gál őrmester Gonda Idával Tornospálcán; a kolozsvári IX. kerületben: Barta András csendőr Rostás Juliannával Hódmezővásárhelyen; a marosvásárhelyi X. kerületben: Rátóti Péter törzsrőrmester Ungvári Juliannával Ceglédén, Mike József főtörzsrőrmester Mostis Etelkával Borgótián.

Született: Tibay László hadnagy feleségének László-Mátyás fia; a budapest I. kerületben: Oláh István v. törzsrőrmester feleségének Károly fia, Szabó István III. v. törzsrőrmester feleségének Ilona leánya, Váczi Nándor törzsrőrmester feleségének József fia, Pétervári Lajos őrmester feleségének Adél leánya, Tóth Miklós őrmester feleségének Aranka-Mária leánya; a székesfehérvári II. kerületben: Horváth Antal törzsrőrmester feleségének Attila-Antal fia, Nagy József őrmester feleségének József fia, Balázs Ferenc őrmester feleségének Ferenc-Géza fia, Soós Lajos főtörzsrőrmester feleségének Lajos fia, Dinga János alhadnagy feleségének Imre-Béla-János fia; a szombathelyi III. kerületben: Sziklai Gergely főtörzsrőrmester feleségének Zoltán-Gergely fia, Harasztos Ferenc főtörzsrőrmester feleségének Mária-Margit-Ilona leánya, Polgár Jenő I. v. törzsrőrmester

„Horthy Miklós” élete:

Herceg, Harsányi Zsolt stb. 600 oldal, képekkel . P 34.—

Legujabb lexikon:

20.000 kérdésre válaszol. A tudás ábe-je P 28.—

Megrendelhetők: „FARKAS” könyvkiadó és könyvterjesztő váll.-nál, Budapest, VI., Dessoeffy-u. 40. Postai szétküldés!

BÁCSÉNYYSZKI ALAPÍTVÁ: 1881.
„PRECISION” óra és ékszeraktár
KOLOZSVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 37-59.

Szíves figyelmébe!

Egyenruházat, felszerelési cikkek
megbízható minőségben

SZABÓ LÁSZLÓ cégnél

BUDAPEST, IX., MESTER-UTCA 38.

Pontos postai kiszolgálás. Az Önállósítási Alapból létesült cég.

A honvédelmi miniszter úr 115.759/eln. 20. 1942. szám alatt kiadott takarékpénztári rendeletében az életbiztosítást is ésszerű takarékpénztárnak minősíti.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetsége („NYUKOSZ”) a tényleges szolgálatot teljesítő és nyugállományú bajtársaink részére a háborús vonatkozásokra is kiterjedő

KATONAI TAKAREKBIZTOSÍTÁSI AKCIÓ

szervezett, melynek lebonyolításával az általa alapított Turul-Magyar Országos Biztosító Intézet Részvénytársaság (Budapest VI., Anker-köz 4., félelelet) bízta meg.

A szociális családvédelmi célzatú csendőrléti szempontból fontos akcióról az 1942. évi 9. számú „Csendőrségi Közlöny” adott értesítést.

Mouson Lavendula
a postakocsi védjeggyel

Magyarországi egyedárúsító: Dobaházi János

feleségének Gyöngyvér-Julianna-Eugénia leánya, Horváth József X. őrmester feleségének László fia, Kiss András II. törzsrőrmester feleségének Emma leánya, Harasztos Mihály őrmester feleségének Katalin-Olga leánya; a pécsi IV. kerületben: Németh István X. főtörzsrőrmester feleségének Gábor fia, Szabadi Ferenc őrmester feleségének Ferenc-Imre fia, Fábos Lajos törzsrőrmester feleségének Irma leánya, Tavas István főtörzsrőrmester feleségének István-János fia, Béres József csendőr feleségének József-Lajos fia, Máté János főtörzsrőrmester feleségének Katalin-Erika leánya; a debreceni VI. kerületben: vitéz Simai Ferenc törzsrőrmester feleségének László fia, Kiss Kálmán I. őrmester feleségének Kálmán fia; a miskolci VII. kerületben: Vigh Balázs őrmester feleségének Balázs fia, Mohácsi János őrmester feleségének Magdolna-Katalin leánya, Glasza Béla őrmester feleségének Béla-Ferenc-László-Mátyás fia; a kassai VIII. kerületben: Kocsis Bertalan főtörzsrőrmester feleségének Barna-Győző fia, Fodor Sándor őrmester feleségének Julianna-Terézia leánya, Turi Sándor főtörzsrőrmester feleségének Ágnes leánya, Várszegi Kálmán törzsrőrmester feleségének Gabriella-Terézia leánya; a kolozsvári IX. kerületben: vitéz Dede Márton főtörzsrőrmester feleségének István-Tibor és László-Jenő fiai, Moyzes Lajos törzsrőrmester feleségének Mária leánya, Horváth György főtörzsrőrmester feleségének György fia, Várhelyi István törzsrőrmester feleségének Sarolta-Mária leánya, Budavári József törzsrőrmester feleségének Klára-Margit leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Csóka György főtörzsrőrmester feleségének Erzsébet-Györgyi leánya, Kecskés Pál főtörzsrőrmester feleségének Márta-Edit leánya, Mészáros János III. őrmester feleségének Mária-Anna leánya, Kerekes Miklós törzsrőrmester feleségének Béla-Miklós fia, Tóth Ádám törzsrőrmester feleségének Zsuzsanna-Mária leánya, K. Molnár József törzsrőrmester feleségének Csaba fia, vitéz Béres Pál törzsrőrmester feleségének Miklós-Bálint fia, Nagy István III. őrmester feleségének Ella leánya.

Halálozás. Parti József törzsrőrmester József fia Bihar-tordán, Tóth Antal II. törzsrőrmester Ottó-Zoltán fia Szilomban meghaltak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlés és a kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot kérjük a papírlapnak csak egyik oldalára és félhasábosan lehetőleg írógéppel írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. Kéziratok soráról szerkesztői üzenetben adunk választ és csak akkor küldünk vissza kéziratot, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel ahhoz. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének nyilatkozatát arról, hogy a felvételek közléséhez — a szokásos tiszteletdíj ellenében — hozzájárul.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomtatni.

Közlemények **különnyomatait** a nyomda velünk kötött szerződésben megjelölt árszabás szerint köteles elkészíteni.

VILÁGHÍRŰ

WAFFENRAD
STEYR WAFFENRAD

WANDERER

PUCH

Márkás kerékpárok!

Csendőrök részére kb. 500 vidéki viszonteladónál beszerezhető.

Forduljon bizalommal vidéki képviselőinkhez, ahol nemcsak gondos kiszolgálásban lesz része, hanem kerékpárját szakszerűen karban is tartják.

Steyr-Austro Daimler-Puchművek
Magyar Kereskedelmi rt.

Budapest, VI., Lehel-u. 25. szám.

Minden hozzánk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jelige alatt. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy ötjegyű számot választani. Aki jeligét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Magánlevelet nem írunk akkor sem, ha a beküldő válaszbelveget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lekszikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzáunk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk és azok tartalma vagy beküldőinek kiléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, rendőrség, bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrlégénység részére pedig évi 8 pengő. Legkisebb előfizetési idő: félév. A nyugállományú csendőrlégénység az előfizetési díjat negyedévi 2 pengős részletekben is fizetheti.

A pénzküldeményeket kérjük a „Csendőrségi Lapok” 93.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni.

Címváltozást mindenki maga köteles közölni. Címváltozás bejelentésénél a nevet, rendfokozatot, a régi és új címet pontosan és jól olvashatóan kérjük megírni.

Igy tovább. Rosszul teszi, ha így nyugtalankodik az előléptetése miatt. Mi jó tanácsot adunk: ne is gondoljon rá. Minden tudásával és erejével feküdjék bele a szolgálatába, tanuljon, igyekezzék az első lenni az őrsön, vagy bárhol bajtársai között s ha ezt nem is sikerül elérnie, igyekezzék meg lesni az eredménye. Csak magának árt, aki mindig más sorsát figyeli, mert saját magát a legtöbb ember rosszul ítéli meg. A multat már nem változtathatja meg, de a jövő Öntől függ s ez a jövő csak jót hoz, ha keményen kitart. Egyébként előléptetési ügyekben tanácsot nem adhatunk.

Halas. A tényleg lovasított csendőrlégénység részére csak felcsatolható sarkantyú van rendszeresítve. (L! Öltözeti táblázat „VII. Különleges határozványok” 4. pontját.) Gumibetétes síma cipőhöz tehát sarkantyút (egyszerű sarkantyú) nem viselhetnek.

Z. B., Tábori posta: 296/14. Az 1943. évi 10. sz. Csendőrségi Közlönyben közzétett 112.574/eln. 20. — 1943. sz. H. M. körrendelet (új előléptetési szabály) 4. sz. mellékletének B) alpontja módot nyújt a hadrakelt sereg kötelékeiben működő tartalékos vagy nyugállományú csendőrlégénység előléptetésére, de a nemtényleges viszony tartama alatt

csak egy ízben léptethetők elő. Ezt — 2 hónappal az előléptetési időszak előtt — az alosztály (osztály-) parancsnok (tábori csendőr osztág, személynirányító állomás, hadtáppászálój stb.) kezdeményezi a 6 hónapi tényleges szolgálatot már teljesített s minden tekintetben érdemes csendőrökre vonatkozóan. A parancsnok az előléptetési beadványt a tábori csendőr törzstiszt útján az állományilletékes csendőr osztályparancsnokságnak küldi meg, amely azt törzsmesteri bezáróan a kerületi parancsnoksághoz, főtörm.-i és alhadnagyi előléptetés esetén pedig a H. M.-nek terjeszti elő. Bajtársaival együtt üdvözljük.

K. K., Lisznyó. Nyugdíját a B. M. úr már megállapította s ezzel a törvényszerű ellátását biztosította. Az említett ügy ettől teljesen független, pusztán az érdekelt állammal szemben fennálló személyes igényén alapszik s ezért ott — esetleg külképviseleti hatóságaink igénybevételével — kell elintéznie.

Miért van ez így? Azért, mert amint írja, több ízben megfenyítették. Ezen most már hiába kesereg, inkább szedje össze magát, kezdjen új életet, kerüljön minden helytelenséget s meglátja, még boldogulni fog. Olvassa el „Így tovább” jeligés üzenetünket is.

Cigánykérdés. Az alábbi kimutatásban megtalálja a választ. Az adatok 1943. május hóról valók.

KIMUTATÁS

a Magyarország területén élő cigányokról.

(A csendőrség működési területén.)

Kerület	Férfi	Nő	12 éven aluli	
			Fia	Leány
Budapest	30'0	3257	16'8	1722
Székesfehérvár	4789	5096	2969	2922
Szombathely	1477	1543	1035	1008
Pécs	4645	5060	5019	4930
Szeged	3203	33'5	3039	2688
Debrecen	4344	3942	3050	3'19
Miskolc	8587	9125	8'79	7860
Kassa	9934	113'2	10111	9808
Kolozsvár	6716	7771	8028	7502
Márvásvárhely	8942	9243	4320	4228
Összesen	55.727	59.764	47.548	45.687

Mindössze 208 726

Felsőbagod. Ön 1933. évben a polgári nyugdíjtörvény — az 1912. évi LXV. t.-c. — szerint kapta a végkielégítést. 1934. év január hó 1-től pedig a csendőrlégénységre is a katonai nyugdíjtörvény — az 1921. évi XXXII. t.-c. — vonatkozik. Az utóbbi törvény 5. §-ának c) pontja szerint a polgári nyugdíjtörvény 16., 17. és 18. §-aiban felsorolt szolgálati időket ugyanolyan feltételek és módok szerint lehet beszámítani, amint az idézett §-ok előírják. A végkielégítésre a polgári nyugdíjtörvény (1912:LXV. t.-c.) 17. §. 11. bekezdése intézkedik, amely szerint a végkielégítésben részesült szolgálati idejét csak akkor lehet beszámítani, ha a végkielégítést megelőző tényleges szolgálat alóli felmentés és az újabb alkalmazás között öt év még nem telt el és ha az érdekelt a felvett végkielégítést teljes össz-

PUTORT kiváló minőségben kedvező fizetési feltételekkel vásároljunk
BREZNICKY BERTALAN MÓSZTALOS BÜTÖRÜZLETÉBEN
KASSA, KOSSUTH LAJOS-U. 5.

VALÓDI Schmoll Pasta
Magyar gyártmány
 Cipők, csizmak, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

MEGBIZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS!

„TAKARÉKOSSÁG”

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

124 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget, 1 helyen jelent fizetési kötelemet, havonta megújuló továbbvásárlási jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI ÚTVALYONOKAT KÉSZÍTÉSGEL

NYÚJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-UTCA 6.

BERECZKY ZOLTÁN

egyenruha és úri szabósága,

KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 29.

szegében visszafizeti az államkincstárnak. Mivel Önnél ez az idő 8 évet tesz ki, tehát az 5 évet meghaladja, a nyugdíjba nem számítható be a visszatérítéssel megegyező csendőrségi szolgálati ideje. Így a kapott végkielégítést sem fizetheti vissza.

Maradi. A Szut. 4. mellékletében meghatározott napirend szerint vásár- és ünnepnap délután nincs az őrsőkön foglalkozás. A napirend éppolyan előírása az utasításnak, mint a többi, tehát betartása éppen úgy kötelező. Lehetnek azonban kivételes esetek, amikor nem számít az, hogy vasárnap délután van, pl. ha fontos és sürgős természetű parancsot vagy rendeletet kell ismertetni. Valószínűleg ilyen esetről tett említést a levelemben. Nem tudjuk ugyanis elképzelni, hogy az őrsparancsnok éppen a vásár- és ünnepnapok délutánjait használná fel rendszeresen a parancsok és rendeletek felolvasására, mert ezzel áthágná az utasítás rendelkezéseit (az ezzel eltöltött idő az Irányelvek szerint oktatási órák számát s mint ilyen, be kell vezetnie a szolgálati havifüzetbe, azt pedig a szakasz- és szárnyparancsnok is ellenőrzi).

Közétkezés, Debrecen. Helyesen gondolta. Olvassa el f. évi április 1-i számunk 221. oldalán „Kobátfalva” és az április 15-i számunk 252. oldalán „B. J. Táp” jelű üzeneteinket, azokban részletesen kifejtettük álláspontunkat a hűsforgalmi adólerovás tekintetében. Ha az adott kivételnek, az említett üzeneteinkben közölt indokokkal fellebbeznek.

v. B. J., Bátka. Sajnos, nem tudunk segíteni. Még hivatalos írógéprendeléseket is nehezen tudnak a cégek elintézni, mert ezt a cikket nagyrészt eddig is külföldről kapták s a behozatal a háborús viszonyok miatt igen korlátozódott. Azt tanácsoljuk, tegyen hirdetést közzé valamelyik napilapban használt írógép megvételére, vagy érdeklődjék a nyugállományú bajtársak között, talán akad olyan, aki eladná a sajátját.

Havasok. Megértjük, hogy szeretne már visszakerülni arra a vidékre, ahonnan 4 évvel ezelőtt olyan messzire parancsolta a szolgálat, de nagyon sokan vannak, akiknél ez — anyagi helyzetük, gyermekeik száma stb. miatt — sokkal inkább indokolt volna, mégsem lehetnek bizonyosak afelől, hogy el is érik. A folyó évi visszahelyezésekre vonatkozó döntés különben már megtörtént, de az át nem helyezettek a jövő évben megismételhetik kérelmüket. Azt be kell látnia, hogy mindenki nem szolgálhat ott, ahol szeretne.

Előre. Kérelmét hiába terjesztené elő, mert a Felvidéki Emlékéremre a köztölt alapon nem támaszthat igényt. Az Alapszabályok 1/c. pontját tévesen értelmezi, mert ez a pont a honvédségnek annakidején hadműveletekre csoportosított, de alkalmazásra nem került seregtesteire, csapataira és intézeteire, illetve azok tagjaira vonatkozik. A csendőrség tagjaira csak az 1/b. pont intézkedett.

K. I. 1918. Tavasz. A Tűzkeresztre a hadműveleti területen eltöltött szolgálati idejével jogosultságot szerzett. Kérje volt zászlóaljparancsnokságától.

H. K., Ják. A közzétételről részben vagy egészben — csak a Cs.—20. Határozványok 29. pontjában felsorolt esetekben köteles a közzétételről visszafizetni. Ne tévessze össze a közzétételt a közétkezéssel, ahol a Határozványok 123. pontja a 29. pont esetein kívül is módot ad a távollevők étkezési pénzének teljes visszafizetésére. A Határozványok 27. pontja azonban lehetővé teszi a közzétételről a részleges étkezést s ebben az esetben csak a napibetét megfelelő hányadát köteles befizetni. Azt tanácsoljuk, hogy jelentse mindazt, amit nekünk megírt, a szárnyparancsnokának és — különleges helyzetére hivatkozással — kérjen a részleges étkezésre engedélyt.

Mindent a hazáért. A Tűzkereszttel hivatalból látják el Önt, tehát nem kell igényjogosultságot igazolnia. Csak akkor forduljon hozzánk, ha erre felszólítanak. Egyébként ajánlatos, ha a Tűzkereszt leadását külön is kéri attól a parancsnokságtól, amelynek állományába a hadműveleti területen tartozott. Úgy látjuk, hogy a Tűzkereszt II. fokozata illeti meg.

Hadiárva 12. Ha bátyja az Ön javára lemond a Háborús Emlékéremről, véleményünk szerint nincs akadálya annak, hogy Ön megkaphassa. Kérelmét, melyhez csatolnia kell bátyja Háborús Emlékérem-igazolványát és lemondó nyilatkozatát, szolgálati úton a H. M. úrhoz kell felterjeszteni.

Kerékpár. Ilyen gyártmányú kerékpárt valószínűleg sehol sem adnak már el magánrendelésre, de megpróbálhatja előjegyeztetni igényét a Csendőrboltban, ott talán sikerül biztosítani. Ha nem ragaszkodnék éppen ehhez a gyártmányhoz, talán hamarabb is kapna gépet. A mai számunkban is közlünk kerékpárral kapcsolatos hirdetést.

Ráckeve. Idegen állam hadseregében töltött katonai szolgálati időt nem lehet figyelembe venni, kivéve, ha valamelyik utódállam hadseregében teljesített szolgálatot. Ez az idő ugyanis bizonyos feltételek fennforgása esetén beszámítható a nyugdíjba.

77.777. Az őrsiroda takarításának fedezésére is a tisztogatási átalány szolgál s minthogy ezt a közzétételről kapja, az őrsirodát is az köteles takarítani. Megint más kérdés, hogy a takarítást ki végzi. Ez az őrsőkön általában a szakácsnő feladata. Rosszul vezetett közzétételről, ahol a szakácsnő mellett külön takarítónőre is szükség van.

Szekszárd. Az idei májusi előléptetéseknél már az 1943/10. sz. Cs. K.-ben közölt új előléptetési szabályzat rendel-

PAPIR, ÍRÓSZER

Csendőrségi nyomtatvány, csendőrségi felszerelések CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 perc.
Megbízható őskeresztény cég! • Pontos postal kiszolgálás.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára!

PALLADIS
R.T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Távbeszélő: 120-013. (A Műcsarnok-teret közelében)

**ZONGORÁK
Pianinók**
vétele, eladása, csere.
Részletre is.
REISSMANN IMRÉNE
Budapest, Rákóczi-út 55. szám.
TELEFON: 137-898 • KERESZTÉNY CÉG

Lábápolás

csendőröknél
életszükséglet!

Mert csak egészséges lábakkal végezhet kifogástalanul szolgálást. Használati 1-2-szer, 1 hét után egy győgyorvosi nagyszárga CSANDA-féle PÓDEOL-lal masszírozzuk jól be lábainkat s a fáradt lábak azonnal elfrissülnek. A lábizzadási, kellemetlen szag, égő érzés, puffadás azonnal megszűnik, lábak üdék, frissek lesznek és járása végtelen könnyűvé válik.

PÓDEOL minden gyógyfürdőben, drogériában kapható és a készítményt postán megrendelhető. Ár: 1-92 pengő.

CSANDA GYÓGYSZERTÁR, NAGYVÁRAD
A nagyváradi Csendőrségi iskolától szállítójára.

kezéseit alkalmazták. Az őrmesteri előléptetésnél az 1938. évi toborzási évfolyamú csendőrök kerültek sorra, illetve ezeknek a jv. iskolát „kiváló”-an és „jeles”-en végzetekből álló első csoportja. A többiek a legközelebbi időszakban lépnek elő.

Községi lakosság. 1. A K. M. 544.000/1942. V. sz. Utasításának (Budapesti Közlöny, 1942/132.) 8. pontja szerint a községi előjáróság az Utasítás 1—7. pontjaiban felsorolt munkákra a népiszkolai tanszemélyzet tagjait igénybeveheti. A 280/1941. M. E. sz. rendelet (Budapesti Közlöny, 1941/9.) szerint a K. M. nyílt rendelettel ellátott közegei, illetve a közlelmelési hatóságok igazolt tisztviselői a háztartások és üzemek készleteit megvizsgálhatják és e célból házkutatást is tarthatnak. E rendelet kimondja, hogy a házkutatás fogadtatása tekintetében a rendőri büntető eljárás egységes szabályozásáról szóló 65.000/1909. számú B. M. rendelet szabályai az irányadók. 2. A hadiüzemi alkalmazottak részére kiadott ellátmány kizárólag a hadiüzemi munkásság, illetve alkalmazottak ellátására használható fel. Az esetleg fennmaradó és az ellátatlan lakosság részére esetenként átadott készletek szétosztásánál sem a községi alkalmazottaknak, sem közlelmelési hatóságokhoz beosztott egyéneknek semmiféle elővételi joga nincs. Bizonyítható visszaélések esetén feljelentést kell tenni. 3. Az új fegyvertartási engedélyekkel az eddigi illetékek is módosultak. Az új engedély megadása iránt benyújtott kérvényre 3 P-ös okmánybélyeget kell ragasztani. Ugyanilyen értékű az új lőszervásárlási engedélyek bélyegilletéke is. Ezenkívül a fegyvertartási engedély kérelmezésénél az érdekelt köteles az erre a célra rendszeresített csekklaapon 2 P kezelési díjat befizetni. (L. az 1943. évi 10. sz. Cs. K.-ben megjelent 186.000/1943. sz. B. M. rendelet 12. §-át). A jegyzők a kérvények megszerkesztéséért magánmunkálatok címén bizonyos díjakat számíthatnak fel. Ezek összegét minden vármegye szabályrendeletben állapítja meg, tehát országos viszonylatban egységesen nincsenek meghatározva. Érdeklődjenek a főszolgabírói hivatalnál, ott megmondják.

Bakony. Az ara származását nagyszülőikig igazolni kell s ez csak akkor lehetséges, ha a természetes apának és az apai nagyszülőknél származási okmányai is megvannak és az ara tőlük való leszármazása bizonyítható. Minden azon múlik tehát, hogy a természetes apa ismeretes-e, illetve azonos-e a nevelő apával s ha igen, akkor elimerte-e sajátjának a leányt. Ebben az esetben az elismerésnek a leány születési anyakönyvi kivonatában nyoma kell, hogy legyen, vagy ha még nincs, be kell pótlólag jegyeztetni az anyakönyvi hatósággal. Ha ez megtörtént és a leány a nősülési szabályzatban előírt egyéb feltételeknek is megfelel, nézetünk szerint nincs akadálya annak, hogy házasságkötésüket engedélyezzék.

Szerencsétlenek. Ilyen jeligét csendőr ne válasszon, még akkor se, ha valóban nem kedvezne neki a szerencse. 1—3. Tudja jól, hogy az előléptetésnek nemcsak a szolgálati évek megléte a feltétele. Mi természetesen nem tudhatjuk, hogy mi hiányzik a többi követelményből s így az okát sem ismerhetjük annak, hogy miért nem lépett elő. Egyébként sem válaszolhatunk előléptetési ügyekben, amint azt többször is üzentük, mert ezzel a parancsnokságok hatáskörébe avatkoznánk. Azt azonban megmondhatjuk, hogyha sor kerül valakire s a feltételeknek megfelel: előlép. Erre ne legyen gondja a csendőrnek, csak lássa el becsülettel a dolgát. 4. Olvassa el a Cs.—8. jelzésű utasítás „Írányelvek az őrsőkön való továbbképzésről” 54., 55., 63., 79. és 85. pontjait. 5. A szut. 4. melléklete („Napirend az őrsők számára”) az író-, számoló- és rajzfeladatok elkészítését 15—17 óráig terjedő időre írja elő. A megszabott napirendtől csak kivételesen, igazolható és kényszerítő szolgálati ügyek közbejötté miatt szabad eltérni. A napirend betartásán örködni első sorban az őrsparancsnok kötelessége.

Kárpát. A kérdezett címe: Szolnok, Damjanich-u. 1. II. 14. Jelenleg tényleges szolgálatra berendelt nyugállományú ezredes.

K. I. csendőr, Budapest. Tinku János prb. csendőr 1942. július 1-én leszerelt. Címe ismeretlen.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

Dr. Sz. J. Miskolc. Köszönjük, jó. Egyelőre türelmet kérünk.

Tóth János, Cibakháza. A versei nem felelnek meg. Kívánságát nem teljesíthetjük, mert a lapot csak tényleges, vagy nyugállományú bajtársaknak küldhetjük.

Törekvő. Ügyes munka, de ilyesmire nincs szükségünk. Nem is biztatjuk, hogy ilyenekkel töltse az idejét, mert semmi hasznát nem veszi.

19.095. Felhasználjuk, ha megírja azt is, hogy miképpen végződött a betörés nyomozása. Mert erről hallgat.

B. M. Szegvár. Ilyen tárgyú nyomozásokból csak a legtanulságosabbakat közöljük. Sorra kerül még az Öné is, de ha más, tanulságos és megfelelő munkát küld, azt hamarabb hozhatjuk.

J. A. Székesfehérvár. Jó, felhasználjuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

Aranyozott - kovácsoltvas - kristály
Stylcsillárok, díszlámpák

TÓTH JÁNOS

lámpaernyő - műhely

BUDAPEST, KOSSUTH L.-U. 1. • Ferenciek útjára. T.: 188-289.

Lábizzadásnál használjon Molnár-féle Sudoránt
Bővebb leírás a Cs. L. ápr. 15-iki számában
Minden őrsnek küldtem megrendelő lapot

**Márkás rádió készülékek
és alkatrészek legolcsóbban**

Székesfehérvár, Nagy Sándor-u. 5.

RÖHLICH
szaküzletében.

CSENDŐR SORSJEGYET

Kalotay Árpád
sorsjegyarúgó ünetében
Bpest, VIII., József-krt 38
vászárja.

**Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési
cikkek szállítója :**

**VITÉZEK
Termelő-, Beszerző- és Értékesítő
SZÖVETKEZETE**

papírosztálya

**Budapest, XII., Bernáth Géza-utca 14. szám
(A csendőrlaktanya közelében.)**

EPEKŐBETEGEK próbálják ki a rég bevált
„SPECOLITH“ 2 epekő-teát.
 Egy doboz 10 napi adag ára: P 3-80 + 0-05
 Megrendelhető a készítőnél:
ÁRENDÁSSY LÁSZLÓ „Flóra“ gyógyszerháza.
 Pestszentlőrinc, Üllői-út 175. Telefon: 342-340.

Egyenruházati és felszerelési szaküzlet.
 Csendőrségi nyomtatványok. Pontos postal kiszolgálás.
KOVÁCS JÁNOS
 DEBRECEN, Matvan-u. 2.

Egyenruházati, felszerelési cikkeket esztől
KAZAI JÓZSEF cégnél
 vásároljunk
 A m. kir. csendőrség szerződéses szállítója. Polgári és katonai szabóság
MISKOLC, Szemere-u. 4.

Egyenruházat HOKSÁRI
 KELETI P.-U.-NÁL BAROSS TÉR 4
 NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

Katonai rendjelek — Jelvények — Sportérmek
 Szalagok — miniatűrök — Javítások
MORZSÁNYI cégnél
 Budapest, IV., Váci-u. 36. Tel.: 182-217.
 Alapítási év 1870. A csendőrség kedvelt bevásárló helye.

OSZTÁLYSORSJEGYET
TÖRÖK BANKHÁZNÁL
 BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3. SZÁM.
 vásárolunk.

Mi a magyar gyártmányú

THEBRIS MASOLO IRONT
 HASZNÁLJUK
 GYÁRTJA
 SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

B Jó Bertalanné
utort butorszalonjából vásároljunk
 bizalommal.
 BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 82. I. 3.
 Vidékre árajánlatot küldünk.

ÓRÁT arany-ezüst **ÉKSZERT** vásároljunk
BUOCH VILMOS órá- és ékszerésznél
KASSA, Fő-utca 17. Szakszerű
 javítások
 Veszek aranyat, ezüstöt, drágakövet legmagasabb napi áron

Egyenruházat, Katonai felszerelések Szövetek **TURÁNI ISTVÁN**
 cégnél.
KASSA, Fő-utca 118.
 A m. kir. csendőrség szállítója. — Megbízható, pontos kiszolgálás.

KERÉKPÁRT, alkatrészeket, rádiót, VARRÓGÉPET vásároljunk
KISS BÉLÁNÉ
 műszaki kereskedésben,
NAGYVÁRAD, Kossuth L.-u. 3.
 A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

Pontos **ÓRÁT, arany, ezüst ÉKSZERT**
 Ajándéktárgyakat hiszalommal vásárolhatunk
GYENGE ISTVÁN
 szakképzett órá- és ékszerésznél,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 19. • Szakszerű javítások. • A m. kir. Csendőrség szállítója.

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyv, papír, töltőtollat
SIMON ISTVÁN
 CÉGNEL VÁSÁROLUNK.
NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-43.
 A m. kir. Csendőrség szállítója.

EGYENRUHA Polgári szabóság, felszerelési cikkek
Gergely Béla
NAGYVÁRAD, Mezey Mihály-utca 1.
 A m. kir. csendőrség Bihar és Beszterce-Nagybánya megyei osztályának szerződéstett szabója
 Megbízható, pontos kiszolgálás.

PONTOS szolgálathoz pontos ÓRÁT! Arany, ezüst ékszert Mi
 Optika, fotocikkek
Gede Lajos
 Székesfehérvár ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSNÉL
 VÁSÁROLUNK
 Zita királyné-út 2. sz.

ZALKA LAJOS
EGYENRUHAZAT FELSZERELÉSI CIKKEK URI SZABÓSÁG
 SZÉKESFEHÉRVÁR, Nádor-u. 35.
 A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója. • A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

HUSZÁR PENGÉ